Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 136 (17259) | 1986 оной июниин 12, четверг | Сэн 3 мүн.

ВАРШАВСКА ДОГОВОРТО ХАБААДАДАГ ГҮРЭНҮҮДЭЙ ПОЛИТИЧЕСКЭ ЗҮБШЭЛЭЛГЫН КОМИТЕДЭЙ ЗҮБЛӨӨН

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Варшавска Договорто хабаададаг гүрэнүүдэй Политическэ Зүбшэлэлгын комитедэй ээлжээтэ зүблөөнэй хүдэлмэри июниин 10-да Венгриин Арадай Республикын ниислэл хотодо эхилбэ.

Зүблөөндэ хабаадана гэбэл:

Болгариин Арадай Республикаһаа — Т. Живков — Болгариин Коммунис партиин ЦК-гай Генеральна секретарь, Болгариин Арадай Республикын Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ, делегацие толгойлогшо; Г. Атанасов — БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, НРБ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ; П. Младенов — БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, НРБ-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министр; М. Балев — БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь; Д. Джуров — БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, НРБ-гэй арадай оборонын министр; Д. Станишев — БКП-гэй ЦК-гай секретарь;

Венгриин Арадай Республикаһаа — Я. Кадар — Венгриин Социалис хүдэлмэришэнэй партиин Генеральна секретарь, делегацие толгойлогшо; Д. Лазар — ВСРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ВНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ; М. Сюреш — ВСРП-гэй ЦК-гай секретарь; П. Варконе — ВСРП-гэй ЦК-гай гэшүүн, ВНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр; Ф. Карпати — ВСРП-гэй ЦК-гай гэшүүн, ВНР-эй оборонын министр;

Германиин Демократическа Республикаһаа — Э. Хонеккер — Германиин Социалис нэгэдэмэл партиин ЦК-гай Генеральна секретарь, Германиин Демократическа Республикын Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ, делегацие толгойлогшо; В. Штоф — СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн; ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ; Г Аксен — СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь; Г. Кесслер — СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ГДР-эй национальна оборонын министр; Э. Кренц — СЕПГ гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо; Г. Миттаг — СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо; О. Фишер — СЕПГ-гэй ЦК-гай гэшүүн, ГДР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр;

Польшын Арадай Республикаһаа — В. Ярузельский — Польшын Нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Польшын Арадай Республикын Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ, делегацие толгойлогшо; З. Месснер — ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ; Ю. Чирек — ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь; М. Ожеховский — ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, ПНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр; Ф. Сивицкий — ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, ПНР-эй национальна оборонын министр;

Румыниин Социалис Республикаһаа — Н. Чаушеску — Румыниин Коммунис партиин Генеральна секретарь, Румыниин Социалис Республикын Президент, делегацие толгойлогшо; К. Дэскэлеску — РКП-гэй ЦК-гай Политическэ гүйсэдхэхэ комитедэй гэшүүн, СРР-эй правительствын Премьер-министр; И. Стоян — РКП-гэй ЦК-гай Политическэ гүйсэдхэхэ комитедэй гэшүүндэ кандидат, ЦК-гай секретарь; В. Миля — РКП-гэй ЦК-гай Политическэ гүйсэдхэхэ комитедэй гэшүүндэ кандидат, СРР-эй национальна оборонын министр; И. Вэдува — РКП-гэй ЦК-гай гэшүүн, СРР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр; Н. Вереш — СРР-һээ ВНР-тэ байдаг элшэн сайд;

Совет Социалис Республикануудай Союзһаа — М. С. Горбачев — КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, делегацие толгойлогшо; А. А. Громыко — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ; Н. И. Рыжков — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ; Э. А. Шеварднадзе — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр; С. Л. Соколов — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй оборонын министр; В. А. Медведев — КПСС-эй ЦК-гай секретарь;

Чехословакиин Социалис Республикаһаа — Г. Гусак — Чехословакиин Коммунис партиин ЦК-гай Генеральна секретарь, Чехословакиин Социалис Республикын Президент, делегацие толгойлогшо; Л. Штроугал — КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, ЧССР-эй правительствын Түрүүлэгшэ; В. Биляк — КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, ЦК-гай секретарь; М. Якеш — КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, ЦК-гай секретарь; Б. Хнеупек — КПЧ-гэй ЦК-гай гэшүүн, ЧССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр; М. Вацлавик — КПЧ-гэй ЦК-гай гэшүүн, ЧССР-эй национальна оборонын министр.

Варшавска Договорто хабаададаг гүрэнүүдэй Нэгэдэмэл Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй ахамад командалагша, Советскэ Союзай Маршал В. Г. Куликов, Политическэ Зүбшэлэлгын комитедэй генеральна секретарь, ВНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо М. Барить мүн лэ зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадана.

Я. Кадар тобшохон амаршалгын үгэ хэлэжэ, зүблөөе нээбэ.

Хоёр заседани болоо, ГДР-эй делегацие толгойлогшо Э. Хонеккер, ПНР-эй делегацие толгойлогшо В. Ярузельский ээлжэлэн түрүүлэгшээр һууба. Нүхэд М. С. Горбачев. В. Ярузельский, Г. Гусак, Э. Хонеккер, Н. Чаушеску, Т. Живков, Я. Кадар үгэ хэлэһэн байгаа.

Хани барисаанай, нүхэд ёһоной харилсаа холбооной ортошон байдалда боложо байһан Политическэ Зүбшэлэлгын комитедэй зүблөөн дээрэ Европодохи, бүхы дэлхэй дээрэхи байдал зүбшэн хэлсэгдэнэ. Тиихэдэ буу зэбсэгүүдые хураахын, уласхоорондын харилсаае шэнэдхэн хубилгахын, Европын ба бүгэдэ ниитын аюулгүй байдалые бэхижүүлхын, гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаае хүгжөөхын түлөө тэмсэлэй шухалын шухала зорилгонуудта гол анхарал хандуулагдаба.

Варшавска Договорто хабаададаг гүрэнүүдэй нэгэдэлые, жагсаалые бэхижүүлгын, тэдэнэй али бүхы харилсаа холбооe үргэдхэлгын гол шухала асуудалнууд мүн лэ зүбшэн хэлсэгдэнэ.

Политическэ Зүбшэлэлгын комитедэй зүблөөн июниин 11-дэ хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлээ.

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИ БУДАПЕШТ ЕРЭБЭ

Варшавска Договорто хабаададаг гүрэнүүдэй Политическэ Зүбшэлэлгын комитедэй ээлжээтэ зүблөөндэ хабаадахаяа Совет делегаци июниин 10-да Будапешт ерэбэ.

ВСРП-гэй Генеральна секретарь Я. Кадар, ВСРП-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ВНР-эй Президиумэй Түрүүлэгшэ П. Лошонци, ВСРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ВНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Д. Лазар, ВСРП-гэй ЦК-гай секретарь М. Сюреш, ВСРП-гэй ЦК-гай гэшүүн, ВНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр П. Варкони, ВСРП-гэй ЦК-гай гэшүүн, ВНР-эй оборонын министр генерал-полковник Ф. Карпати болон бусад тусхай тушаалтад аэропорт дээрэ делегацие угтаа.

СССР-һээ ВНР-тэ байдаг элшэн сайд Б. И. Стукалин угтагшадай дунда байлсаба.

(ТАСС).

ВЕНОГУУДЫЕ ТАБИБА

БУДАПЕШТ. (ТАСС). ВСРП-гэй Центральна Комитедэй уряалаар хани ёһоной албанай хэрэгээр ВНР-тэ ерэзд байһан КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачев Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөөгэй, бэеэ дааһан байдалай түлөө тэмсэлдэ баатарай үхэлөөр унаһан Венгриин геройнуудта бодхоогдоһон хүшөөгэй дэргэдэ венок июниин 9-дэ табиба.

Дэлхэйн пролетариадай вождь — В. И. Ленинэй памятнигай дэргэдэ венок табилгын ёһолол Парадуудай талмай дээрэ болоо.

Венгрие сүлөөлхын түлөө гитлеровскэ фашистнуудтай тэмсэлдэ унаһан совет сүлөөлэгшэ-сэрэгшэдтэ зорюулагдажа, Сабадшаг талмай дээрэ бодхоогдоһон хүшөөгэй дэргэдэ М. С. Горбачев мүн лэ венок табиба.

Венгриин ниислэл хотын үйлсэ гудамжануудта, талмайнууд дээрэ Будапештын хүн зон КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарие үнэн зүрхэнһөө халуун дулаанаар амаршалһан байгаа. Ажалшад болон залуушуултай хөөрэлдэхэдөө, М. С. Горбачев тэдэнэртэ, Венгриин бүхы арадта социализм байгуулхадань шэнэ амжалтануудые хүсэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай секретарь В. А. Медведев, ВСРП-гэй ЦК-гай секретарь М. Сюреш, Будапештын городской Соведэй түрүүлэгшэ Д. Сепвельди, ВСРП-гэй ЦК-гай гэшүүн, ВНР-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Ш. Райнаи КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-һээ ВНР-тэ байдаг элшэн сайд Б. И. Стукалин веногуудые табилгын үедэ байлсаа.

АМГАЛАН ЁҺОНОЙ АЖАЛ ЯБУУЛГЫЕНЬ АРАДНАЙ ХАЛУУНААР ҺАЙШААН ДЭМЖЭНЭ

БОДОТО ХАРЮУ

Венгриин Арадай Республикын омогорхол болохо — Чепелиин станок бүтээлгын заводой коллективтэй КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачев уулзахадаа, экономическа ба социальна орёо шухала зорилгонуудые шиидхэхэ харгы замуудай нэгэниинь хурдадхалга болоно гэжэ онсолон зааһан байна. Энэ аргагүй зүб асуудал үшөө дахин элитээр табигдаба. Социалис хани нэгэдэлтэ оронуудтай суг хамта алхамаа нэгэдүүлэн, социализмын асари ехэ нөөсэнүүдые, арга боломжонуудые ашаглан, хурдадхалгын замаар урагшаа дабшаха, ажалша хүнэй аша туһада гүйсэд дүүрэнээр табижа шадаха гээшэ онсо шухалада тоологдоно. Ушар тиимэһээ Венгриин болон Советскэ Союзай мүнөө бэелүүлжэ байһан эдэ ехэ хараа зорилгонуудай удхань элитэ. Дэлхэй дээрэ бата найдамтай эб найрамдал тогтоохын, ядерна буу зэбсэгүүдые үгы хэхын, замбуулинай дайдада буу зэбсэг гаргахагүйн, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые үрдилдэн бүтээлгые эрид шууд хизаарлахын, бүхы гүрэнүүдтэ таарамжатай, бата найдамтай аюулгүй байдал хангахын хойноһоо үсэд нэтэрүүгээр, эдэбхи үүсхэлтэйгээр тэмсэхэ ёһотой болоно.

Би хоёр жаахан басагадай эхэнь хадаа энээнэй түлөө шангаар, хамтаараа тэмсэе гэжэ бүхы ороной хүн зонине уряалха байнаб. Манай газар дэлхэй дээрэ дайн дажарай болохогүйн түлөө һайнаар хүдэлхэ хэрэгтэй гэжэ ойлгоноб.

Минии даадаг хартаабхашадай звеногойхид байгша онһоо ажалаа ондоогоор эрхилжэ эхилэнхэй. Нэн түрүүн тогтууритай баян ургаса абажа, нютагайнгаа хүн зонине энэ продукцяар, ниитынгээ адууһа малые нэмэлтэ тэжээлээр хангахын хойноһоо оролдохо жэшээтэйбди. Энэ шухала хэрэгые шиидхэхын түлөө бидэ энэ жэлдэ эршэмтэй түрүү технологи үргэнөөр хэрэглэжэ, тарилгаяа ажалай 14 үдэрэй хугасаа соо дүүргээ һэмди. Звеногой гэшүүд мүнөө ургасынгаа хойноһоо харууһалжа байна. Иигэжэ энэ шухала хүдэлмэреэ һайн шанартайгаар, саг болзор соонь үнгэргэһэнэй ашаар байгша ондо гектар бүриһөө 120 центнер хүрэтэр хартаабха суглуулхаар хараалнабди. Энэмнай манай түрэл партиин ябуулжа байһан гадаадын болон дотоодын политикада бодото харюу болохо ёһотой.

Г. ИВАНОВА,
Мухар-Шэбэрэй районой «Родина» колхозой хартаабхашадай звеное даагша, КПСС-эй XXVII съездын делегат.

ОНДОО БОДОЛ БАЙХАГҮЙ

Аха дүү партинууд, социалис оронуудай хүтэлбэрилэгшэдэй уулзалга бүхэниинь аша туһатай байдаг гээшэ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой Венгридэ ошоод байһаниинь энээние үшөө дахин гэршэлээ.

Манайшье совхозой ажалшад Чепелиин станок бүтээлгын заводто болоһон аха дүүгэй хани барисаанай митинг дээрэ нүхэр М. С. Горбачевой найруулһан социалис интернационализмын, Газарыешье, замбуулиниешье эб найрамдалай оршом болгохо хараа бодолые үнэн зүрхэнһөө дэмжэнэ.

Юрэдөө, ажалша зондо ондоо һанал бодол байхашье ёһогүй. Имагтал энхэ амгалан сагта бидэнэр партиингаа табиһан асари ехэ зорилгонуудые дүүргэжэ, оронойнгоо хүгжэлтые шууд хурдадхажа шадахабди.

Полит-һуралсалай һүүлшын хэшээлнүүд дээрэ КПСС-эй XXVII съездын материалнуудаар болоһон удха түгэс хөөрэлдөөнүүдэй үедэ шагнагшаднай арад түмэнэй эдэбхи үүсхэлые дээшэлүүлгын удха шанар тушаа тогтоо бэлэй. Энэ талаар манай совхозой партком эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулна, саашадаа ябуулхашье.

Г. ЧОЙЖИНИМАЕВА.
Сэлэнгын совхозой политическэ гэгээрэлэй кабинедые даагша.

ХҮН БҮХЭН ОРОЛДОХО ЁҺОТОЙ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачев Венгриин индустриин омогорхол болохо Чепелиин станок бүтээгшэдтэй уулзажа үгэ хэлэхэдээ, уласхоорондын, ядерна буу зэбсэг үгы хэхэ асуудалнуудта онсо анхарал хандуулба.

— «Дэлхэй дээрэ хэдэн арбаад мянган ядерна һомо хэрэгсэл нөөсэлэгдэнхэй, тэдэнэй туд бүхэниинь, оройдоол нэгэниинь гээд би онсолон тэмдэглэнэб, хүнэй ой ухаанда орошогүй айхабтар ехэ гай тодхор хэхэ аргатай. Мүнөөнэй хэмжээгээр эгээл бишыхан ядерна бомбын тэһэрэлгын боломоор хойшолонгуудтай Чернобыльдэхи аварие сасуулхаар бэшэ» — гээд М. С. Горбачев хэлэбэ.

Ядерна буу зэбсэгэй хэды аюултай, ямар ехэ хохидол үзүүлхэ байһые бидэ һайн мэдэнэ, ойлгонобди. Тиимэһээ ядерна буу зэбсэг үндэһөөрнь үгы хэхэ талаар манай Советскэ Союзай ябуулгануудые үнэн зүрхэнһөө дэмжэнэбди. Тезд США-гай захиргаанай хүн түрэлтэнэй хуби заяан тухай бододоггүй, хара амяа хаража, ядерна буу зэбсэг туршалгые үргэлжэлүүлжэ байһаниинь ехэл харамтай.

Юрэдөөл, атомай хүсэн хэды ехэ, аюултай гээшэб. Чернобыльскын атомна станцида болоһон аюул хүн бүхэнэй зүрхэ сэдьхэлдэ шаналал гашуудал түрүүлээ. Энэ аюул усадхахын, эндэхи хүнүүдтэ туһалхын тула бүхы оромнай совет хүн бүхэн оролдожо байна. Һаяхан манай совхоздошье партийна суглаан үнгэргэгдэжэ, эндэ үгэ хэлэһэн хүн бүхэн чернобыльскынхидтэ туһалха байһанаа мэдүүлээ һэн. Иигэжэ совхозоймнай хүдэлмэришэд туһаламжын фонддо нэгэ үдэрэйнгөө салин оруулхые дурадхаһан байгаа. Мүнөө бүхыдөө 1380 түхэриг энэ жасада оруулагдаба.

«Нүхэдүүд орёо хүшэр үе сагта ажаһуунабди. Гэбэшье хүн түрэлтэн хүн шэнгеэр гэхэ гү, али эб найрамдалай болон эрхэ сүлөөгэй эрхэ байдалда ажаһуужа һураха шадалтай гэжэ сэхэ хэлэхэ байнаб. Энээнэй түлөө шангаар, хамтааран тэмсэхэ хэрэгтэй» — гэжэ нүхэр М. С. Горбачев хэлэбэ. Энэ тэмсэлдэ бидэшье өөһэдынгөө хубита оруулха ёһотойбди. Тэрэнэй түлөө хүн бүхэн өөрынгөө даажа абаһан ажалдаа габшагай һайнаар хүдэлхэ, үндэр үрэ дүнгүүдые туйлахын түлөө оролдохо болоно.

Б. ДАШИЕВ.
Хорнин районой Хүлэй совхозой парткомой секретарь.

ХҮСЭЛНИ ИИМЭ!

Түрэл партиингаа Центральна Комитедэй Генеральна секретарь Михаил Сергеевич Горбачевой аха дүү Венгри мордоходонь, тэндэ ошоод нэгэ гүн удхатай үгэ хэлэхэ, амгалан ёһоной дурадхал оруулха байха гэжэ хүлеэгээ һэм. Найдални сүм харюулагдаа. Юуб гэхэдэ, суута Чепелиин станок бүтээгшэдтэй уулзахадаа тэрэнэй хэлэһэн үгэнүүдынь бидэндэшье, бүхы дэлхэйн ерээдүйдэшье сэхэ нүлөөлхэ тиимэ хүсэтэй байна бшуу. Би өөрөө дайнда хабаадаһан, хүндөөр шархатаһан хүн хадаа нүхэр Горбачевой амгалан байдалай аша туһада ябуулжа байгаа алхам бүхэние дэмжэгшэб, дэмжэнэб, дэмжэхэшьеб. Хүсэлни иимэ!

Хэжэнгэ.

Н. ЗАЯТУЕВ,
дайнай ба ажалай ветеран.

МЭРГЭЖЭЛТЫН ЗҮБШЭЛ

ХОЛИМОГ ТАРИЛГА ХОХИДОЛГҮЙ

Ниитынгээ адууһа малые шэмэ шанартай тэжээлээр хангаха эрилтын табигдаад байһан мүнөө үедэ белогоор элбэг ургамалнуудай тарилгые үргэдхэхэ гээшэ зайлуулашагүй зорилго мүн. Тиимэһээ республикымнай зарим түрүү ажахынууд белок элбэгтэй тэжээлэй ургамалнуудые үргэнөөр тарина. Илангаяа ешмээн, хара тарая, шэниисэ, горох, обёос холижо тарихадаа, һайн шанартай сенаж даража, ногооной гурил, гранул, брикет бэлэдхэжэ абана. Һая болотор оройхон таригдаһан обёосоо зелёнко болгон хуряажа абадаг байгаа. Иимэ тэжээл бэлэдхэхэдэ, обёосой шэмэ шанар 40-һөө дээшэ процент хүрэтэр доошолно. Тиимэһээ ороoһото ургамалнуудай холисые хүсэд эдеэшүүлэнгүй, ногоон зандаа байхадань хуряажа абахада эрхим шанартай тэжээл бэлэдхэгдэнэ.

Ороoһото ургамалнуудай холимог тарилгые шэнэ аргаар хуряажа абахада, али зэргынаша үрэтэй байһыень тодорхойлхо зорилготойгоор Ивалгын ОПХ-да, 1981—1985 онуудта тусгаар туршалга хэгдээ һэн. Эндэ бидэ элдэб сортын ороoһото ургамалнуудые тарижа туршахадаа, тарилгын болон хуряалгын хаһа болзорыень тодорхойлообди. Хуурай талатай зонодо таригдаһан ороoһото ургамалнууд сооһоо нэгэ болзорто таригдаһан ешмээн, хара тарая, обёос бусадһаа баян ургасатай, шэмэ шанартай байгаа гэхэ гү, али протеин элбэгтэй байһаниинь элирүүлэгдээ.

Хара тараан түргэн саг соо ургадаг байһаараа бусадһаа илгарна. Илангяа энэ ургамалые эртээр тарихада һайнаар ургана. Зүгөөр хара таряагаар хэгдэһэн тэжээлдэ протеин бага байха юм.

Ороoһото ургамал бүхэние шанарайнь талаар гүйсэд хэрэглэхын тула холижо тариха эрилтэ табигдана. Ороoһото ургамалнуудые холижо тарибал, сенаж дараха үедэ шииг нойтыень тааруулхада зохид юм. Тиимэһээ обёос ешмээн, хара таряантай холижо таряад, хүсэд эдеэшээгүй байхадань хуряажа абахада, шииг нойтониинь эрид доошолно. Хүсэд эдеэшээгүй, 60—62 процентһээ ехэ бэшэ шиигтэй ороoһото ургамалнуудай холисо сабшажа, сенаж болгон дарахадаа һэбэрээжэ хатааһанай хэрэггүй юм.

Таряанай холисые бусадһаа һүүлдэ, июнь һарын хоёрдохи хахадта тарихада таарамжатай. Ороoһото ургамалнуудай холисые сенажда хэрэглэхээр хожомшог тарихада, зунай эхиндэхи элбэг бороогой һү[...]лээр һайнаар ургажа, саби[...]жа абахада, ногоон эшэ н[...]шаар элбэг байдаг. Иимэ [...]рилгын ургасые ногооной [...]рил гү, али сенаж болгон [...]рахада зохид юм.

Обёос, ешмээн, хара тар[...]най элдэб үедэ эдеэшээд б[...]хада сабшажа туршахадамн[...] гол түлэб ороoһонойнь һ[...] эдеэтэй болоод байдаг, хур[...]хада ехэ ургаса абтадаг б[...]гаа. Саашадаа ургасань до[...]шолно. Ороoһото ургамалнуу[...] һүн эдеэтэй байхаһаа нялсага зөөлэн хоолостой болоторо[...] һайнаар ургадаг юм. Энэ үедэ ургасань бусад үеынхиһөө 19—24 процент дээшэ байна. Мүн энэ хугасаа соо ногооной шэмэ шанар һайн байдаг. Тодорхойлбол, һая сабшагдаһан обёос, ешмээндэ тэжээлэйнь единицэ 30—40 процент, харин хара таряанда 15 процент болодог юм. Иимэ үедэ сабшагдаһан ороoһото ургамалһаа эгээл һайн шанартай тэжээл бэлэдхэгдэнэ. Зүб болзорто сабшагдажа дарагдаһан сенажай тэжээлэй единицэ бүхэндэ 111—116 грамм протеин бии байдаг. Хэрбээ иимэ тарилгада горох холилсоходо гансашье протеин элбэгжэхэ бэшэ, мүн ургасань хараа байса дээшэлнэ.

Л. ЕМЕЛЬЯНОВА.
Буряадай хүдөө ажахын эрдэм-шэнжэлгын институдай ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ, хүдөө ажахын эрдэмэй кандидат.

БУРЯАДАЙ АССР-эй АРБАН НЭГЭДЭХИ ЗАРЛАЛАЙ ВЕРХОВНО СОВЕДТЭ ҺУНГУУЛИИН БАЙГАЛАЙ 70-дахи ОКРУГТО 1986 ОНОЙ ИЮНИИН 8-да БОЛОҺОН ҺУНГАЛТЫН ДҮНГҮҮД ТУХАЙ ҺУНГУУЛИИН ОКРУЖНОЙ КОМИССИИН

МЭДЭЭСЭЛ

«Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй һунгалта тухай» Буряадай АССР-эй Хуулиин 53-дахи статьятай зохилдуулан, һунгуулиин Байгалай 70-дахи округто дуугаа үгэлгын дүнгүүдые хаража үзөөд, һунгалта үнгэргэхэ һунгуулиин окружной комисси Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадаар һунгуулиин Байгалай 70-дахи округһоо Буряадай АССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй министр **Иванов Сергей Федорович** һунгагдаа гэжэ тогтообо.

ШАГНАЛ

Партийна болон хүдөө ажахын органуудта үни удаан саг соо ашаг үрэтэйгөөр хүдэлһэнэйнь түлөө, түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, КПСС-эй Буряадай обкомой инструктор нүхэр **Шишков Александр Никитовичые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаба.

[АГ]ИТАТОР

[...]эй ажалладаг газарта, хамтын байрануудта болон [...]уудаг микрорайонуудта — хаа хаанагүй партиин сэ[...]суртал һургаал, һайн һайхан үгэ олоной дунда та[...]лмэриень зүбөөр эмхидхээд байбал, хүмүүжүүлхы [...]ргэтэй, нүлөөтэй үзэл сурталай эдэбхитэдэй тоодо [...]д ороно. Политинформаторнууд, лекторнууд бо[...]шэдтэй хамта тэдэнэр аман үгын агитациин эдэбхи[...]лэгэй тон дайшалхы, арад зоной гүн соо ажалла[...] болон тодордог ааб даа.

[...]алладаг газарта горитой хүдэлмэри ябуулдаг [...]оллективэй бүридэлдэ 11 мянгаад агитаторнууд [...] коммунистнууд, 2300-аад комсомолшууд, олон[...] тусхай дунда болон дээдэ эрдэмтэй зон бригада, [...] болон гүүртэ, отара, фермэ дээрэ тон хэрэгтэй, [...] хүдэлмэри ябуулна гээшэ.

[...] ажаһуудаг газарнуудта 1027 агитколлективэй [...]ородог 9450-яад агитаторнууд ажал ябуулна. Эдэ[...] гараниинь коммунистнууд, 2900-дынь комсомол[...]одаа шахуу дунда, тусхай дунда, дээдэ һургуулитай

[...]гаа, хэдэг ажалайнгаашье талаар агитаторнууд [...]оо ааб даа. Инженерно-техническэ хүдэлмэрилэг[...]рнууд, бригадануудые, фермэнүүдые, гүүртэнүүдые [...]үдөө ажахын мэргэжэлтэд, соёлой, элүүрые хам[...]радай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд, хүдэлмэришэд, [...]уд сүлөө сагаа гамнангүй, энэ тон шухала ниитын [...]үргэнэ. Партийна комитедүүд тэдэнэрэй хэрэг бү[...]өөр харилсахы, хүмүүжүүлхы шадабарие наринаар [...]нэхөөрөө агитаторай хүндэтэ уялга дүүргэхээр, зон [...]ндэтэй хүнүүдтэ тус даабари даалгахые гол түлэб, [...]үй оролдодог гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

[...]үнэн зүб үгын угаа ехэ хүсэ нүлөөтэй байһаниинь [...] баримта мүн. Хэрбээ тиимэ үгэ политическэ, эко[...] болон социальна зорилго бэелүүлгэтэй нэгэдээд [...]рэнэй удха шанарынь зуу дахин ехэ болодог»,— [...]ин XXVII съезд дээрэ хэгдэһэн Политическэ элид[...]шанабди. Эдэ үгэнүүд агитаторнуудай ажал ябуул[...] хабаатай.

[...]эдэ, агитаторнууд лэ хаанашье ажаллажа гү, али [...] байһан хүн бүхэндэ хүрэжэ шадаха, тэдэнэй юугээр [...]гыень, ямар асуудалнуудаар һэжэг түрэһыень һайн [...]ла зоной дунда ябуулагдадаг ниитэ-политическэ, хү[...]н хүдэлмэриие улам тодорхой, хүн бүхэндэ дүтэ, [...]аа ашаг үрэ, нүлөө ехэтэй болгоходо, сэгнэшэгүй ехэ [...]ргэхэ байна бшуу.

[...] агитаторнуудай ажал ябуулгые бодомжотой һай[...]блэхэ, эмхидхэхэ, хүтэлбэрилхэ, тэдэниие һургаха, [...] саг үргэлжэ үргэдхэжэ, дадал шадабариень хур[...]байха гээшэ партийна комитет бүхэнэй үдэр бүриин [...]оро байха хэрэг мүн. Илангаяа агитаторай хөөрэл[...] шанарыень, мэдэсэ үгэхэ, ойлгуулха хэм хэмжээень [...]үдаар үргэдхэхые, удхыень гүнзэгырүүлхые орол[...]э тон шухала.

[...]адай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

[М]УНКО САРИДАГАЙ НЭРЭМЖЭТЭ УРАН ЗОХЁОЛОЙ [Н]ЭГЭДЭЛЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ [П]РЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

[Бу]ряад совет уран зохёолые хүгжөөлгэдэ габьяатай байһа[...] түлөө, байгуулагдаһаар 50 жэлэйнь ойтой дашарамдуу[...] Мунко Саридагай нэрэмжэтэ Уран зохёолой нэгэдэлые [Бурья]адай АССР-эй Верховно Соведэй Хүндэлэлэй грамотаар [шаг]наха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. БАДИЕВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь А. БЕРЕЩИНОВ.

[Ул]аан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
[19]86 оной июниин 12.

КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

ЗОРИҺОНДОО ЗААТАГҮЙ ХҮРЭХЭ

Партиин XXVII съездын шиидхэбэринүүд дотор нэн түрүүн ажалда эрид хубилалта хэхэ эрилтэ табигдаа. Тус эрилтэ манай түрэл партиин экономическа хараа ябуулгын гол шэглэл болоно. Ушар тиимэһээ энэ талаар бидэ эрид хубилалта хэхэ ёһотойбди. Урдань ходо гээгдэлдэ ородог манай совхоз һүүлэй жэлнүүдтэ ажалаа ондоо, түрүү онол аргаар эрхилжэ эхилһэнһээ хойшо зарим тэды амжалта туйладаг болонхой.

Үнгэрһэн, арбан нэгэдэхи табан жэлэй хугасаа соо манай коллектив түсэб болон социалис уялгануудаа дүүргэхэ талаар хэды хүдэлмэри ябуулаашье һаа, гүрэндэ мяха, нооһо тушааха даабаринуудаа бэелүүлжэ шадаагүй. Энэ юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, адууһа малай ашаг шэмэнь хараа байса дээшэлээгүй, эхэ мал олоор һубайраа, үхэл гарзада оруулагдаа, тэжээлэй бааза манай һанаанда хүрөөгүй. Эдэ бүгэдые усадхаха талаар ажахыдамнай хамтын подрядай гурим, ажахын тоосоон үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэһэн байна. Эгээл тэдэнэй ашаар ажалайнгаа бүтээсые хараа байса дээшэлүүлжэ шадаабди. «Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэ хадаа эсэсэй эсэстэ, шэнэ обществын илан мандаха хэрэгтэ эгээл шухала, эгээл гол зүйл мүн» гэжэ В. И. Ленинэй хэлэһэн энэ сэсэн мэргэн үгэнүүдэй мүнөө үедэ манай ажабайдалда ехэ нүлөө үзүүлжэ байһаниинь элитэ. Совхозой таряан болон мал ажалда бригадна гурим үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэнхэй. Тракторно-таряан ажалай хоёр бригада хоёрдохи жэлээ энэ түрүү онол аргаар хүдэлнэ. Арзгунай хоёрдохи һүнэй фермын коллектив хамтын подрядай гуримаар хүдэлжэ, һүүлэй үедэ амжалта түгэсөөр ажалладаг болонхой. Мүнөө тус коллектив хоёр мянгатанай зэргэдэ гарахаар хүдэлжэ байна. Тэдэнэрэй һанаһандаа хүрэхэ байһандань нэгэшье һэжэг түрэнэгүй. Комсомол-залуушуулай энэ коллектив байгша оной эхинһээ ажалаа тад ондоогоор эрхилжэ, нёдондонойхидо орходоо нилээд ехэ һү һаажа тушаана. Эдэнэр гүрэндэ сагаан эдеэ тушааха хахад жэлэйнгээ түсэбые майн 9-дэ дүүргэһэн тухайгаа элидхээ һэн. Фермые даагша КПСС-эй гэшүүн Д. Ц. Шарланова үнгэрһэн табан һара соо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1400 килограмм һү һааһан байна, Тэрэ байгша оной дүнгөөр гүрбан мянгатанай зэргэдэ гарахаар зоригжонхой хүдэлнэ.

Урдань манда малшанаар ажаллаха хүнүүд, илангаяа һаалишад, үхэршэд дуталдагша бэлэй. Нютагайнгаа залуушуулай дунда тодорхой хүдэлмэри ябуулһанай ашаар мүнөө энэ асуудал шиидхэнхэйбди. Залуу хүбүүд олоороо һаалишад болоод, амжалтатай ажаллажа байна. Эдэнэрэй дундаһаа аха дүү Самбу, Ринчин Базаровуудые онсолон тэмдэглэхээр.

Совхозой дирекци Гааргын дунда һургуулитай нягта холбоотой. Һургуулиин һурагшад хоёрдохи жэлээ ажахын 75 тугал харууһалжа, тэдэнэйнгээ толгой бүриин шэгнүүрые сүүдхэдэ 650 граммаар нэмээһэн, нэгэшье толгой мал гарза хоролтодо оруулаагүй.

Байгша ондо манай коллективэй урда нилээд ехэ зорилго табигданхай. Тэрэниие бэелүүлхын тула өөһэдтөө бии байһан арга нөөсэнүүдые гүйсэд хэрэглэхэ, өөһэд өөһэдынгөө ажалда эрид хубилалта хэхэ болонобди. Бидэ энэ табан жэлэй хугасаа соо адуу малайнгаа үүлтэрыень һайжаруулха, тэдэнэйнгээ ашаг шэмыень нэмээхэ талаар тодорхой хүдэлмэри ябуулхаар хараалнабди. Иигэжэ мяха, һү элбэг дэлбэгээр үйлэдбэрилжэ гүрэндэ тушаахадаа, һайн шанартай продукци худалдаха ушартайбди. Залуу эбэртэ бодо мал шахан таргалуулдаг тусхай талмай эмхидхээгүй дээрэһээ гүрэндэ тушаагдаха хашараг, гунадайнгаа шэгнүүрыень ехээр нэмээжэ шадаагүйбди.

Ажалай амжалта, экономикын ургалта хүнүүдһээ сэхэ дулдыдаха байна. Ушар тиимэһээ совхозойнгоо хүдэлмэрилэгшэдэй ажабайдалыень, ажаһуудалыень һайжаруулха хэрэгтэ анхарал хандуулдагбди. Арзгун һууринда 1968 ондо совхозой байгуулагдаһанһаа хойшо тиимэ ехэ гэхээр барилга хэгдээгүй. Соёлой байшан, спортивна зал, дунда һургуули, хэлхеэ холбооной таһаг, хүүгэдэй сад-ясли, малай байранууд, гэрнүүд болон бусад томо-томо барилганууды хэхэ болоһоор үнинэйбди. Өөһэдынгөө хүсөөр барилга эрхилхэ гээшэ ехэл бэрхэтэй. Манда барилгын материалнууд дуталдана. Хирпиисэ, хадааһа, шифер, цемент болон бусад зүйлнүүдые хаана бэдэрнэгүйбди даа. Район соогоо хирпиисын завод барая һаа, тэрэ түргэн сагай туршада ашаг үрэеэ бусааха һэн. Хараад үзыт даа, хирпиисэ городһоо шэрэхэдээ, аяар 500 километр зай гаталнабди. Асархадамнай хахадыеньшье бэшэ һаа, 30 процентнь эбдэрнэ. Юрэдөө, энэ асуудал шиидхэгдэхээр болоо.

Байгша ондо манай ажахынхид түсэбэй дүүргэлтэдэ, экономико һайжаруулгада һайн һуури табижа байна. Малшадай ажалдаа оролдосотойгоор хандадаг болоһонһоо һү, мяха үйлэдбэрилгэ нёдондонойхидо орходоо хараа байса дээшэлүүлэгдээ, малай гарзалалга нилээд хороогдоо. Түл түрэсэ олоор абтажа байна. Мүнөөдэрэй байдалаар һү һаалга үнгэрһэн жэлэйхиһээ 100 центнерээр дээшээ үйлэдбэрилэгдэнэ. Гүрэндэ тушаагдаһан һүнэй 86 процентнь нэгэдэхи сортоор худалдагдана. Энэ жэлдэ зуун эхэ хонин бүриһөө 78 хурьган абтаад, түлжүүлэгдэжэ байна. 400 шахуу тугал абтаа, энэнь нёдондонойхиһоо зуугаад толгойгоор олон болоно.

Һү, мяха гүрэндэ худалдалга нилээд дээшэлээ. Энэ туйлагдаһан амжалтада ажахымнай малшад Д. Ц. Шарланова, Р. Д. Базаров, А. Ц. Алактаев, С. Д. Базаров, С. Б. Базаров болон бусад хубитаяа ехээр оруулаа.

Ерэхэ ургасын үндэһэ һуури табиха хэрэгтэ бага бэшэ анхарал хандуулагдана. Дүршэлтэй механизатор Г. Б. Будаевай даадаг тракторна бригадынхидай аша туһаар энэ жэлдэ эртынгээ орооһото ургамалнуудые ажалай 12 үдэрэй хугасаа соо дүүргээбди. 2450 гектарта орооһото ургамалнууд таригдаа, тэрэнэйнь 450 гектарта эршэмтэй түрүү технологи хэрэглэгдээ. Иигэжэ бидэ гектарай 12 центнер орооһо таряа хуряажа абаха түсэбтэйбди. Мүнөө ургасамнай яһала һайнаар гаража байна.

Энэ жэлэй түсэбэй дүүргэлтэдэ тэжээлэй баазын онсо һуури эзэлхэ байһаниинь элитэ. Бидэ тэжээл үйлэдбэрилгэеэ тусхай һалбари болгообди. Сабшалангаа хамтын подрядай гуримаар хүдэлдэг луговодуудай звенонуудта даалгажа үгэбэбди. Манай ехэнхи газарнай Баргажан голой баруун бэедэ оршодог хадаа жэл бүхэндэ уһанда абташана. Энэ талаар РАПО, «Бурятводстрой» нэгэдэлэй барилгын управлениин ПМК, УОС гэхэ мэтэ организацинууд тодорхой хүдэлмэри ябуулжа, энэ газарые хатааха ажал хэхэ ёһотой. Түнгээнэй уһалууриин түхеэрэлгые һэльбэн шэнэлхээр болоо.

Зунай бэлшээриие зүбөөр хэрэглэхэ гээшэ манай мүнөөдэрэй гол зорилго болоно. Энэ шухала кампанида түгэс бэлэдхэлтэй хүрэжэ ерээбди. Малай байра, гэрнүүдые эртүүр заһабарилаабди, холын бэлшээридэ нэмэлтэ тэжээл, дабһа болон бусад микро, макро зүйлнүүдые абаашаабди. Малшадай дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, зунай 4 һарын туршада үнеэн бүриһөө 800 килограмм һү һаахаар, үхэр малайнгаа шэгнүүрые сүүдхэдэ дунда зэргээр 950—1000 граммаар нэмээхээр хараалнабди. Иигэжэ манай совхозой хүдэлмэрилэгшэд ажалаа түрүү онол аргаар эрхилжэ, байгша ондо зориһондоо заатагүй хүрэхын хойноһоо оролдоно.

Г. ШОТХОЕВ,
Хурамхаанай районой Гааргын совхозой директор.

Үзэл суртал хүдэлмэри

ЭДЭБХИ ҮҮСХЭЛЫЕНЬ ШЭГЛҮҮЛХЭ

[illegible]

...түхэлэй кино-түхеэрэлгэ абаха тухай районой кинофикаторнуудтай хэлсэнхэйбди.

Шагнагшадай ажал хэрэгүүдтэ, ажалайнь бүтээсэ дээшэлүүлгэдэ полит-һуралсал бага бэшээр нүлөөлнэ гэжэ һанагдана. Жэшээнь, манай шагнагшад В. А. Башаровай, И. В. Козулинай хүтэлбэрилдэг бригаданууд хамтын подрядай гуримаар ажалаа эмхидхэнэ. Апрель һарын даабариие коммунист В. А. Башаровай бригадын 8 гэшүүн бултадаа үлүүлэн дүүргээ. И. В. Козулинай бригадынхид мүн лэ һайн үрэ дүнгүүдые туйлаһан, бригадирынь һарынгаа даабариие 125,6 процент дүүргэһэн байна.

Шагнагшаднай шэнэ һайн һайхан эдэбхи үүсхэлнүүдэй эхи табидаг юм. Жэшээнь, Чернобыльско АЭС-тэ болоһон авариһаа усалтаһан хүн зондо туһаламжын жасада Б. А. Бронниковой, И. В. Козулинай, А. Е. Колмаковой бригадын гэшүүд зуугаад-зуугаад түхэриг мүнгэ дамжуулаа. Соёлой, һуудал байдалай барилгануудта дүрбэн үдэр хүдэлхэ гэһэн ВАЗ-ай хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэлые предприятиимнай коллектив дэмжэжэ, Баргажан түб һууриндахи больничэ комплексын, пионернүүдэй лагериин барилгада хүдэлхөөр шиидэнхэй.

Предприятиингаа хүдэлмэриие хурдадхаха тухай асуудалые хэшээлнүүдтээ зүбшэн хэлсээ һэмди. Манай ху... халга болобол, нэн түрүүн шанартайгаар, түргэнөөр никые заһабарилха, шэнэ никые ашаглаха, заһабари мастерской шэнэдхэн һэ... гэһэн шэглэлтэй. Энэ ... шиидхэгдэхэ орёо асууд... яһала олон даа. Нэгэдэ... автомашинын покрышко... частьнууд ехээр дута... Хоёрдохёор, кадрнууда... тагдал. Улаан-Үдын авто... гуулиин филиал Баргаж... бии юм, теэд районой ... тэндэ һураха дуратай... үсөөн байдаг. Харин хүд... һураһан залуушуул ни... бусадаг заншалтай. Пред... тияа кадрнуудаар хангах... луу үетэнэй дунда мэр... шэлэхэ хүдэлмэри эмхит... ябуулха тухай асуудал ... салай үедэ зүбшэгдөө... Иимэ хүдэлмэри эмхидэ... манай ветеранууд, эрхим... лоошод Б. А. Бронников, ... Башаров, И. В. Козулин, ... Лиханов, В. И. Цивилёв ... таая оруулалсаха гэжэ ... набди.

Эдэ хэмжээ ябуулган... шуурд түргэнөөр, гүйсэд... лүүлжэ шадаа һаа, райо... гоо хүдөө ажахын пред... тинуудта шухала хэрэгтэй... лодог ашаануудые саг... зөөхэ зорилгоёо һаадгүй ... гэдэг болохобди.

А. ГРИГОР...
Баргажанай АТП-... начальник, пропаганд...

Мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ

«ҮГЭ, ХЭРЭГЫНЬ ХҮНДЭТЭЙ»

Арбан табан жэлэй саана сэрэгэй албанһаа табигдахатайгаа сасуу Александр Борокшонов Ленинэй ордентэ ЛВРЗ-дэ хүдэлхөөр ерээ һэн. Ажалайнгаа намтарые аппаратна цехтэ электрослесарёор эхилһэн бэлэй. Дүршэл ехэтэй кадрова хүдэлмэришэн И. В. Казначеев тэрэнэй түрүүшын һурган хүмүүжүүлэгшэ байһан юм. Олон юумэндэ тэрэ һургаа: нэн түрүүн тэсэбэритэй, оролдосотойгоор хүдэлхыень заагаа һэн. Шангаханаар хүдэлөөл һаа, хүдэлмэришэн хүн сэдьхэл дүүрэн, һэшхэл сэбэр ябадаг шуу.

Үдэр, һаранууд үнгэрхэ тума дүршэл шадабаряа мүлижэ, дүрбэдэхи разрядтай болоо. Эмхидхэлэй улһатай, ажалдаа харюусалгатайгаар хандадаг хэдэнь бригадир болгожо, томилһон юм. Тиигэжэ цехэй эгээл томо бригаданууд нэгые хүтэлбэрилөө һэн. 21 хүнһөө бүридэһэн энэ бригадын хахадынь шахуу үнинэй хүдэлмэришэд мүн. Эдэнэр ажалайнгаа эршые һуладхангүй, үдэр бүри нэгэ жэгдэ хүдэлдэг шадабаритай.

Эдэнэр гол түлэб электроаппарадуудые, электровозуудай элдэб түхеэрэлгэнүүдые заһабарилха хүдэлмэритэй. Жэшээлхэдэ, ямар нэгэн механизмын бүхэлэөрөө заһабарилгада асарагдаа һаань, хүдэлмэришэд тэрэниие задалжа, хуби хубяарнь ондо ондоо участогуудта тараадаг. Заһабарилһанай удаа дахинаа хабсарган суглуулдаг. Тиимэһээл бригаданууд хоорондоо нягта холбоотойгоор хүдэлдэг гуримтай. Онсо шангаа эрилтэ гэхэдэ, эдэнэр голодоһо гаргаха эрхэгүй, тиимэһээ эрхим һайнаар заһабарилга хэхэ ёһотой юм.

Ушар иимэһээ Борокшоновой бригада гансашье өөрынгөө хүдэлмэриин түлөө бэшэ, харин бусад бригаданууд түлөө харюусалгатай байһанаа һайса мэдэрдэг. Хабсаргаха үедөө хүдэлмэришэд бусад участогуудһаа ороһон детальнуудые һайса шалгадаг заншалтай. Голодоһо гаргагдабалнь, бригадир Александр Борокшонов детальнуудые һөөргэнь хүдэлмэришэдтэ тушаадаг, дахинаа хэхыень баадхадаг юм. Хэрбээ хэн нэгэнэй яаралгүйхэн хүдэлжэ байбалнь заатагүй түргэлүүлдэг. Нэгэ үгөөр хэлэбэл, хэзээ детальнууд ороноб, тиихэдэл хабсаргана аабзабди гэжэ шалтаад һуудаггүй, хүдэлмэрөө түргэдхэхын тула саг соонь хэмжээнүүдые абадаг зантай.

— Александр Борокшоновой бригадынхид оло дахин цех соогоо түрүү һууринуудые эзэлһэн байха юм. Өөрөө Александр Мадаевич «Арбан нэгэдэхи табан жэлэй ударник» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй,—гэжэ цехэй парторгын орлогшо А. А. Соковиков хөөрэнэ.

Электровозуудай прибор болон аппарадууд ашаглалгын үедэ найдамтай тодо байха ёһотой гэһэн эрилтэ жэншэдгүй сахигдаха зэргэтэй бшуу. Тиимэһээл энэ бригадынхид шанарта шанга хиналта саг соонь хэдэг.

Цехэй түрүү бригадануудай нэгэн Александр Борокшоновой ажаллажа байхыень адаглан харахада, аятай зохид. Набтаршаг аад, үргэн мүрэтэй энэ хүн бага зэргэ бүгтыд гээд гэшхэлдэг. Хэзээдэшье томоотой, үлүү булюу үгэ хэлэжэ, хии һалхинда хаяжа байхагүй. «Үгэ бүхэниинь, хэрэгынь хүндэтэй» гэжэ сугхүдэлдэг нүхэдынь хэлэдэг. Тиимэһээл хүдэлмэришэд бригадирай үгые бодотоор тоожо, эрилтыень хуули мэтээр дүүргэдэг заншалтай болонхой. Ажалда хабаадалсаһанай зэргээр салин хүлһэ хубаарилха гурим хэрэглэгдэжэ, тогтонижоһоор үнинэй.

Намтай удааншье хөөрэлдэжэ байха сүлөөгүй янзатай, хүдэлмэриингөө газар тээшэ Александр Мадаевичай гэшхэлшэхэдэнь, гайхаагүй бэлэйб. Хубиин шанарай тамгатайгаар хүдэлдэг энэ хүн түрүүшын ээлжээндэ ажалаал хэхые оролдоно бшуу. КПСС-эй гэшүүн А. М. Борокшонов цехэй, заводой ниитын ажабайдалда эдэбхитэй хабаададаг. Цехэй партбюрогой гэшүүн, агитатор юм. Мүн цехэй бригадирнуудай соведэй гэшүүн, цехтэ саг үргэлжэ боложо байдаг үйлэдбэриин зүблөөнэй түрүүлэгшэ гээшэ. Арадай депутадуудай Улаан-Үдын городской Соведэй депутат А. М. Борокшонов Арадуудай Хани Барисаанай орденоор шагнагданхай.

Эрхим һайнаар хүдэлдэг бригадынь гэшүүд гэхэдэ, В. Н. Степанов, П. П. Кожевин, А. И. Шенкевич гэгшэд болоно. Эдэнэр заводто арба-хорин жэлэй туршада хүдэлжэ байнхай.

— Эдэнэр булта залуу хүдэлмэришэдые һурган хүмүүжүүлэгшэд мүн. Дүй дүршэлөө техническэ мэргэжэлэй училищиин һурагшадта дамжуулха хэрэгтэй гэһэн дурадхал Александр Мадаевич оруулаа һэн. Холын хараатай һайн үүсхэл мүн,— гэжэ һурган хүмүүжүүлэгшэдэй соведэй түрүүлэгшэ В. К. Колмаков хөөрөө һэн.

Эдэбхи зоригжолтой ажалайнгаа түлөө А. М. Борокшонов СССР-эй Зам харилсаанай министерствын зүгһөө үнэтэ бэлэгээр — дурасхаалай бэшэгтэй часыгаар шагнагдаа бэлэй.

А. АПХАНОВ,
ЛВРЗ-гэй хүдэлмэришэн.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭ...

УКАЗ

СССР-эй ХАБСАРГАЛГЫН БОЛОН БАРИЛГЫН ТУСХАЙ ХҮДЭЛМЭРИНҮҮДЭЙ МИНИСТЕРСТВЫН НЭГЭДЭЛНҮҮДЭ... ЭМХИНҮҮД БОЛОН ПРЕДПРИЯТИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШ... ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКЭ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД БОЛО... АЛБА ХААГШАДЫЕ СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДАА... ШАГНАХА ТУХАЙ

Түсэбтэ арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабаринууд бол... абаһан социалис уялгануудаа дүүргэхэдээ туйлаһан амжал... нуудайнь түлөө шагнаха:

Буряадай АССР-һээ

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР

Ипатов Леонид Ивановичые — «Востсибэлектромонта...» трестын Улаан-Үдын хабсаргалгын управлениин электро-ха... саргагша.

«АЖАЛАЙ ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Бархутов Матвей Буиновичые — Буряадай үйлэдбэриин ... равлениин начальнигай орлогшо.

Ерофеев Алексей Елиферьевичые — «Востоксибсантехмо... таж» трестын Буряадай хабсаргалгын управлениин слеса... сантехнигүүдэй бригадир.

Кропочев Сергей Михайловичые — «Дальстальконструкци...» трестын Буряадай барилга-хабсаралгын управлениин хабса... гагшадай бригадир.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Апальков Владимир Васильевичые — «Востоксибэлектромон...таж» трестын Улаан-Үдын хабсаргалгын управлениин электро... хабсаргагшадай бригадир.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ГРОМЫКО.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль.
1986 оной майн 22.

ПРИМОРИИН ХИЗААР. Надибаидзиин нэрэмжэтэ се... нернүүдэй флодой баазын хү... дэлмэрилэгшэд СССР-эй Наука... нуудай Академиин Алас-Дур... нын түбэй болон Заһаһана... ажахын Номгон океанай ин...ститудай эрдэмтэдтэй холбо... барисаа байгуулжа, далайн ка... пуста, мидий болон буса... эдеэндэ ородог уһанай урга... малнуудые ургуулха талаар... аша үрэтэй туршалгануудые хи... жэ байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: далайн ка... пустын ургаса хуряагдана.
ТАСС-ай фотохронико.

МАЛ АЖАЛ онсо шухала һалбари

ХОЛЫН БЭЛШЭЭРИДЭ

Залуу малшан Олег Мухуев мори унажа, ой тайгын бэлшээри харахаяа Эрхүү голой хойто эрьеэр уруудан, Ирхансаг гэжэ һууринда ошожо ерээ һэн.

— Зай нүхэд, замдаа мордохоор бэлдэе даа,—гэжэ нүхэдтөө хэлэбэ.

Түнхэнэй районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой мал шахан таргалуулгын баазые даагша О. Б. Мухуев хоёр жэлтэй болоһон эрэ хашарагуудые илгажа, бүхыдэнь 300 толгой үхэр ой тайгын бэлшээридэ гаргахаар туужа абаашаа.

Энэ нүхэрнай тус баазые даажа абаһаар жэл хүсэд болоогүй. Теэд Олегэй ерэмсээр эндэ үхэр малай гарзалха, муудаха ушар үгы шахуу болоо. Үхэрнүүдэй шэгнүүршье горитой нэмээгдэнэ.

Залуу коммунист, Буряадай хүдөө ажахын институдта һурадаг О. Б. Мухуев сугтаа хүдэлдэг нүхэдтэеэ үгэеэ һайнаар ойлголсодог, тэдэнэйнгээ ажалыешье эмхидхэжэ шададаг хүн. Комсомол-залуушуулай тус бригадада наһаараа залуушье һаа, дүршэлтэй бэрхэ хүбүүд хүдэлдэг. Жэшээлбэл, залуу малшан Г. Н. Ябжанов 77 үхэрнүүдые харууһалхадаа, үнгэрһэн май һарада 26,5 центнер нэмэлтэ шэгнүүр абаһан юм. Ондоогоор хэлэбэл, үхэр бүхэнэй шэгнүүрые дунда зэргээр сүүдхын 765 граммаар нэмээгээ. Нүгөөдэ малшан Ю. Г. Захаров май һарын туршада баһал үхэр бүхэнэй шэгнүүрые 609 граммаар дээшэлүүлээ.

Олег Бадмаевич хабарай хаgсуу үедэ, мүн зунай эхеэршье малаа хээрын бэлшээридэ бодолтой зүбөөр шадамараар адуулна. Гүүртын малай бороо хураһаа хорохо далабша, сарай, малшадай байха байра заһабарилагданхай. Дабһан, хужар бэлшээридэнь абаашагданхай.

Малшад П. Ж. Зарбуев, . Н. Ябжанов, А. С. Токуреов, С.-Д. Д. Захаров гэгшэд ара шахуу тэрэ бэлшээридэ айгаад, саашаа бүри холын ури гэжэ газарта нүүхэ юм.

Ж. ЮБУХАЕВ,
манай корр.

Прасковья Яковлевна Гусева Кабанскын районой Твороговой шубуунай фабрикын һү һаалиин фермэдэ хүдэлхэеэ ерэһээр олон жэл боложо байна. Дүй дүршэлтэй боложо, ажалдаа шударгы бэрхэ энэ эхэнэр һү һаалияа эрид дээшэлүүлжэ шадаа. Үнгэрһэн арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада тэрэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 3000 килограмм һү һаадаг байгаа. Ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг, залуу һаалишадай һурган хүмүүжүүлэгшэ юм. Мүнөө зунай элдин сагта һү һаалияа эрид дээшэлүүлхэ зорилготойгоор нүхэр Гусева эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: П. Я. Гусева.
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Совет орон дотор

ЧЕРНОБЫЛЬСКЫН НЭРЭЭР ЭЛЬГЭЭГДЭБЭ

КУРСК. Шигровско үйлэдбэриин «Геомаш» нэгэдэлэй коллектив инженернэ болон гидрогеологическа хүдэлмэридэ хэрэглэгдэхэ үрэмдэлгын арбан түхеэрэлгэ Чернобыльскын АЭС худар эльгээгээ. Тон богони болзорто — 7 хоног соо энэ захил дүүргэгдэһэн байна.

— Хүнүүдэй үйлэ гайда ороходо, совет хүнүүд орхидоггүй заншалтай ха юм,— гэжэ «Геомашай» хабсаргагшадай бригадир Николай Солодухин хэлэнэ.— Манай хүбүүд нэгэ хахад-хоёр халаанда удаа дараалан габшагай шангаар хүдэлжэ гараа. Авариин хойшолонгуудые усадхахада, манай түхеэрэлгэнүүд туһатай байха гэжэ һананаб. Тэдэнэрэй туһаламжаар 50 метр гүнзэгы скважина малтажа болохо юм.

Чернобыльскын АЭС-эй захилнуудые дүүргэхэ талаар областиин бусадшье промышленна предприятинууд габшагайгаар хүдэлжэ байнхай.

АШАГ ҮРЭТЭЙ АРГА, ТЕХНОЛОГИ ХЭРЭГЛЭНЭ

БАРНАУЛ. Алтайн бүхы ажахынууд хабарай шэниисэ тарина. Кулундын механизаторнууд техникэеэ полидо гаргаа.

«Ашаг үрэтэй технологиин хэрэглэгдэхэ полидо шанар хангаха» гэһэн уряа доро таряашадай хоорондо үргэнөөр дэлгэрһэн мүрысөөн мүнөө жэлэй хабарай онсо шэнжэ болоно. Алтайн таряалангай дүрбэнэй нэгэ хубидань, нэгэ миллион 200 мянган гектар газарта түрүү арга технологи хэрэглэгдэхэ юм. Тэндэһээ 960 мянган тонноһоо бага бэшэ орооһо нэмэжэ суглуулхаар хараалагдана.

(ТАСС).

ХУУШАН ТЕХНИКЭ ХОЙШОО ГАРАНА

Заводой коммунистнуудай эдэбхеэр В. Вахрушевай нэрэмжэтэ электромеханическа заводто байгуулагдаһан албан зургаануудай хоорондын научно-конструкторска бүлэг оронойнгоо шулуу нүүрһэнэй уурхайнуудта үндэр бүтээсэтэй хадын техникэ байгуулха хэрэгые түргэдхэхэ зорилгоор Томскын мэргэжэлтэдтэ туһаламжа үзүүлнэ. Суута А. Стахановай хүдэлһэн шахтада ВКП(б)-гэй ЦК-гай парторгоор ажаллаһан, Социалис Ажалай Герой К. Петровой КПСС-эй XXVII съездын трибунаһаа хуушарһан продукци тушаа хэлэһэн шүүмжэлэлэй үгэнүүдые Томскын хүн зон зүбөөр хүлеэн абаа.

Съездын һүүлээр һара үнгэрһэн хойно Донбассай уурхайнуудта нүүрһэ сохижо абадаг мантан алхануудай шэнэ түхэл эльгээгдээд байгаа бшуу. Энээниие СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин хадын институдай эрдэмтэдэй туһаламжаар Томскын электромашина бүтээгшэд зохёогоо.

— Гэбэшье энэ алха эрхим шанартай гэжэ хэлэхээр бэшэ,— гэжэ заводой партбюрогой секретарь А. Любченко хөөрэнэ. — Томскын, Новосибирскын, Москвагай болон бэшэшье хэдэн институдуудай туһаар коммунистнуудай шэнэ зэмсэг зохёон байгуулха хэрэгтэ коллективэйнгээ бүхы хүсэ шадал элсүүлхээр хараална. Тиихэдэ энэ шэнэ зэмсэгээ техническэ, санитарна, таарамжатай зохид талаарнь дэлхэйн һайн түхэлнүүдһээ доошо бэшээр хэхээр түсэблэнэ.

Харин хэдэн арбаад туршалгын-промышленна хэһэгүүдые зохёолго, үндэр шанартай продукци олоор бүтээн гаргалга хоёр ондо ондоо юумэн гээшэ ааб даа. Энээнэй тулада бага бэшэ техническэ һэльбэн шэнэлэлгэ хэрэгтэй. Тиихэдэ үйлэдбэриеэ үргэлжэ дээрэнь автомат оньһоор хангаха, электрижүүлхэ гээшэ ехэ үүргэ дүүргэхэ ёһотой гэжэ XXVII съездэдэ хэлэгдэһэн КПСС-эй ЦК-гай Политическэ элидхэл соо заагдаһан шуу.

Цехэй парторганизацинуудта ба партийна бүлэгүүдтэ ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулжа байһан заводой 250 коммунист үйлэдбэриие ба хүнүүдэй ухаан бодолые хубилгаха хэрэгтэ бүхы анхаралаа хандуулна. Энэ хүдэлмэриин зорилго—хүнүүдэй сэдьхэл бодолой гээгдэнги байдалые усадхаха, коллективэй гэшүүн бүхэндэ электронико хэрэглэхэ сэдьхэл түрүүлхэ гэһэн юм.

Областиин үйлэдбэриин ба эрдэмэй хүсые хабаадуулан заводой һэльбэн шэнэлхэ үргэн хэмжээнэй түсэб партиин областной комитет баталха зуураа, заводой коммунистнуудай оролдолгые һайшааба. Заводой жэл бүхэндэ муу үрэ дүн туйладаг, шанар муутай продукци гаргадаг шалтагааниие элирүүлхэ зорилгоор партийна эмхидхэгшэдэй—Кировскэ районой эрхим мэргэжэлтэдэй туһаламжаар шэнжэлэл хэгдэбэ.

Һарын һүүлдэ һабандажа хүдэлхэ гээшэ эдэ бүхы дутагдалнуудай гол шалтагааниинь болоно гэжэ тэмдэглэгдэбэ. Һайнаар шалгажа үзэхэдэ, һарынгаа түсэбэй 50 процентыень 5—7 үдэрэй туршада дүүргэжэрхидэг байна. Иимэ яаралтайгаар хэгдэһэн эдлэл технологиин гуримые хазагайруулдаг, продукциин шанар эрид доошолуулдаг байна бшуу. Хүнүүд өөһэдынгөө арга боломжодо этигэхэеэ болино, алдар солоёо буурана.

Табин жэлэй саана эгээл энэ Томскын электромеханическа заводой бүлэг ажалай түрүүшүүл орон соогоо анха түрүүн бүтээгдэһэн шулуу нүүрһэ сохижо абадаг алха Алексей Стахановта бэлэг бэлэй. Тиихэдэ томскынхид шахтернуудай алдар солото хэрэгүүдтэ хабаатай байһанаараа ятараа омогорхон баярладаг гээшэ һэм! Мүнөө эһэ тортогто дарагдашоод байһан корпусуудые, заводой түхеэрэлгэнүүдые харахадаа, сагай ябаса эндэ тогтошоо гэжэ һанахаар. Документнүүдыень хараад байхадаа, түрүүшын һанамжа буруу бэшэ байгаа гэжэ этигэмээр: станогуудай гурбанай нэгэ хубиие үйлэдбэриһөө үнинэй абажа хаяхаар болоһон. Бэшэ станогуудынь нормоһоо гурба дахин бага талмай дээрэ тодхогдонхой.

Иимэ болоод байхадань, заводой продукциие хэрэглэгшэ «Артёмуголь» нэгэдэлэй урзанда жэл шулуу нүүрһэ сохижо абадаг алхануудай 80 процентые голоһониинь гайхалтайшье бэшэ. Нёдондо жэл энэ продукциин 50 процент гологдоо һэн. Съездын трибунада гаража үгэ хэлэһэн хуушанай горнягай шүүмжэлэл заводой бүхы коллективтэ хабаатай байгаа. Тэрэнэй һүүлээр хүнүүд гэнтэ нойрһоо һэриһэндэл болоо бэлэй: саашадаа иигээд хүдэлжэ болохогүй гэжэ эли болоо.

Электроникодо түшэглэхэ, һэльбэн шэнэлэлгэ эмхидхэхэ талаар хүдэлмэришэд ба инженернүүдые гулидхаха, тэдээндэ ойлгуулха хэрэг коммунистнуудта тон хүндэ зорилго байгаа. Томскын «Сибэлектромотор», «Контур» гэхэ мэтэ нэгэдэлнүүдэй жэшээ дээрэ тэдэниие идхаха баатай болоо бшуу. Эдэ нэгэдэлнүүд энээнэйл ашаар түрүү һуурида гараа ха юм. Шэнэдхэлгын асуудалнууд бригада, цехүүд дотор үргэн ехэ зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдаа. Унжагайржа байнгүй, предприятиие үргэн хэмжээндэ һэльбэн шэнэлхэ гэһэн дурадхал заводой нээмэл партийна суглаан дээрэ абтаа һэн.

Эрдэмтэдэй туһаламжаар ерэхэ жэлдэ шанар һайнтай зэр зэмсэгүүдэй түрүүшын парти гаргаха уялга томскынхид абаба.

Ороной элитэ конструкторнууд, эрдэмтэдһээ бүридэһэн һалбаринууд хоорондын бүлэг республикын инженерно-техническэ түбэй зохёоһон технологёор зэр зэмсэгэй шэнэ модель хэхэ гэжэ шиидэбэ. Энэ институт хоёр жэлэй саана өөһэдынгөө аша туһа дурадхаһан байгаа. Тиихэдэ дурадхалыень хэншье тоогоогүй һэн.

Заводой конвейерэй тон шухала участогуудые коммунистнууд толгойлно. Тоото программна хүтэлбэриин станогуудай түхеэрэлгэ нэбтэрүүлнэ мэргэжэлэй талаар һуралсал эмхидхэнэ, ходо гээгдэжэ ябадаг бригаданууда һайн дураараа ошожо ороно. Тэрэнэй үрэ дүн удаан болонгүй гаража ерэнэ. Жэлэй эхинэйхидэ орходоо ажалай бүтээсэ 25 процент дээшэлээ.

50 жэлэй саанахи шэнгээр шахтернуудта шулуу нүүрһэ сохижо абадаг алха бэлэг барихын эрхэдэ хүртэхын түлөө мүрысөөн мүнөө заводто үргэн ехээр дэлгэрэнхэй. Тэрэ алха хүнгэхэн, бүхэ, үндэр бүтээсэтэй байхаар хараалагдана. Алексей Стахановай үг дамжан абагшад бэлэгтэнь үнэхөөр дуратай байһан гэжэ тэдэнэр оролдоно.

(ТАСС)

...ЁЛОЙ-СПОРТИВНА КОМПЛЕКСНУУДТА

...Байгалай районой партийна, комсомолой организацинай, ...ёлой-спортивна комплекснуудые ...этэйгөөр хэрэглэжэ, залуушуу...өөр хүмүүжүүлхэ талаар зарим ...үршэл шадабаритай болонхой. ...эл Хойто-Байгалда соёлой-спор...дэлмэриин асуудалнуудта зо...һан үзэл сурталай хүдэлмэри... зональна семинар-зүблөөн һаяшаг үнгэргэгдэбэ. Энэ семинар-зүблөөндэ Баунтын, Хурамхаанай, Баргажанай, Хойто-Байгалай районуудай түлөөлэгшэд хабаадалсажа, хоёр үдэрэй туршада үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэжэ, дүй дүршэлөө андалдаба. Энэ семинар-зүблөөндэ хабаадагшадай һанамжа, дурадхалнуудые доро толилогдоһон материалнууд соогоо дурадханабди.

ИМАГТАЛ ҺАЙНДЭРТЭ БЭШЭ

...й сүлөө сагые эмхидхэхэ асуу...өөр шиидхэхэ ...най эрилтэ мүн. ...н ухаанай эрил... бүри гүйсэдөөр ...эрмэлзэл орол...доxоор соёлой ...мхидхэхэ тухай ...С-эй XXVII съезд ...ой тодоор хэ...о дээрэнь бэе...ломжонууд зааг...шэтэ дабшалтын, ...нуудай боложо социально-эконо...лтые хурдадхал...ой байшангууд, театрнууд, спор... стадионууд хү... һайжаруулха, ёһотой. Партийна, комсомолой хү...эй, ажалша кол...рда иимэ эрил... ...ой байшангууд, ...уд һайнаар хү...л ажалша зон ...оор сүлөө са..., үйлэдбэри дээ...э дүн туйладаг, ...шалга харуулдаг мэдээжэ болон... Хойто-Байгалай ...ликымнай томо...ай нэгэн гээшэ. ... барилгашад, тү... геологууд, хү... загаһашад, ан...үна, ажаллана. ...эмжээнэй хүдэл... Эхэ оронойнгоо ...хурдан түргэнөөр бүри баян, бүри хүсэтэй болголсохо хэрэгтэ хубитаяа оруулалсана.

Транспортна барилгашад, түмэр замшад ажаллажашье, амаржашье шададаг гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Хэнэйшье мэдэхээр, БАМ-ай барилгада залуушуул олоор хабаадалсана. Эдэнэр байгаалиин хүнгэн бэшэ оршон байдалда ажаллажа, асари ехэ хэмжээнэй хүдэлмэри хэнэ. Эрхимээр ажаллаһанайнгаа һүүлээр зохид һайнаар амарха, ашатай туһатай юумэ хэжэ, сүлөө сагаа һонирхолтойгоор үнгэргэхэ гэжэ эдэнэр оролдоно. Залуушуул үдэшэндөө соёлой байшангууд, спортын залнууд, хүдэлмэришэн залуушуулай дунда һургуулинууд тээшэ олоороо ярадаг.

Соёлой байшангуудай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн арадай театрнуудай коллективүүдтэ, дуу хатарай ансамбльнуудта 30 мянган ажалшад хабаадалсажа, бэлиг шадабаряа хүгжөөнэ, һонирхолтой концертнүүдые, зүжэг наадануудые харуулжа, олониие баясуулна. Социалис Ажалай Герой А. В. Бондариин хүтэлбэрилдэг «Молодая Гвардия» гэжэ арадай театрай нэрэ соло Хойто-Байгалай районой ажалшадай дунда мэдээжэ болоһоор үнинэй. Эдэнэр ажалайнгаа һүүлээр бүхы бригадаараа сугларжа, зүжэг наадандаа ехэл анхаралтайгаар бэлдэдэг заншалтай. Красноярск, Новокузнецк, Тайшет болон бусад городуудаар энэ коллектив ябажа, зүжэг наада харуулжа, олоной магтаалда хүртэһэн юм. Буряадай участогай ажалша коллективүүдтэ зүжэг наадаяа харуулдаг. Суута бригадын коллектив түмэр харгын рельс табилсаад, мүнөө энэ харгыгаа электрижүүлжэ байна. Хэды ехэ сүлөөгүй байбашье, театрайнгаа хүдэлмэри тухай эдэнэр мартадаггүй.

«Байгал» гэжэ соёлой байшангай дэргэдэ хүдэлдэг «Пульсар» гэһэн дуу, хатарай ансамблиин коллектив һонирхолтой концертнүүдые ажалшадта харуулжа, олондо һайшаагдана. Энэ ансамблиин коллектив ВДНХ-гай Хүндэлэлэй дипломоор, 1000 түхэриг мүнгэн шангаар урмашуулагдаа юм. Ансамбль энэ мүнгөөрөө хүгжэмэй инструментнүүдые худалдажа абаа. «Пульсар» ансамблиин коллектив мүнөө концертын һонирхолтой программа бэлдээд, БАМ-ай барилгашадта, хүдөөгэй ажалшадта айлшалжа, хүн зониие соёлой талаар хангана.

Һаяшаг Северобайкальск городой «Дружба» гэжэ соёлой байшангай драматическа коллективтэ арадай театр гэһэн үндэр нэрэ соло олгогдобо. Уоян поселогой дэргэдэ хүдэлдэг «Үльгэр» гэжэ театрта мүн лэ «арадай театр» гэһэн нэрэ соло олгогдоо.

Хойто-Байгалай районой ажалшад, БАМ-ай барилгашад, түмэр замшад, геологууд уран һайханай хүдэлмэридэ, дуу хатарай ансамбльнуудта хабаадажа, сүлөө сагаа һонирхолтойгоор үнгэргэхынгөө хажуугаар спортын наадануудта олоороо хабаадалсажа, бэе махабадаа хүдэржүүлнэ.

Районой һуурин посёлогуудта, Северобайкальск городто спортын 20 зал, спортын наадануудые үнгэргэхэ 107 талмай, түхеэрэлгэнүүд хүдэлнэ. Спортын наадануудта 19 мянган хүн зон хабаадалсадаг болоо.

Тоннельный гэжэ поселогто спортын наадануудай үбэлэй спартакиада үнгэргөөбди. Энэ наадандa барилгын организацинуудай, промышленна предприятинуудай 80 гаран коллектив хабаадалсажа, хүсэ шадалаа туршалсан мүрысэбэ. Октябриин Революциин орденто «Нижнеангарсктрансстрой» трестын, «БАМтоннельстрой» управлениин спортсменүүд һайн бэлэдхэлтэй байжа, түрүү һууринуудые эзэлбэ. Үбэлэй тэрэ спартакиадын наадандa «Улан-Удэтрансстрой», «Забайкалтрансстрой» трестнүүдэй спортсменүүд хабаадалсаба.

Үбэлэй спартакиадада залуушуул бүри олоороо хабаадалсадаг болоо. Энэ тон һайшаалтай. Зунай спартакиадада, сурхарбаанда мүн лэ олон хүн зон хабаадалсажа, энэ бүхы хэмжээ ябуулганууд ехэл һонирхолтойгоор, хүхюу соготойгоор үнгэргэгдэдэг болонхой. Залуушуулые зүбөөр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ спортын нааданууд аргагүй ехэ нүлөө үзүүлнэ. Тиимэһээл бидэ спортын залнуудай, талмайнуудай хүдэлмэриие бүри эдэбхижүүлжэ, залуушуулай сүлөө сагаа һонирхолтойгоор, аша үрэтэйгөөр үнгэргэхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа зорюулха болонобди. Партийна, профсоюзай, комсомолой комитедүүд, организацинууд энэ шухала асуудалда үдэр бүриин анхарал табиха ёһотой.

Соёлой-спортивна комплекснуудые саашадаа бүри һайнаар ашаглажа, залуу халааниие зүбөөр, һайнаар хүмүүжүүлхэ талаар КПСС-эй Хойто-Байгалай горком бага бэшэ хүдэлмэри ябуулна. Северобайкальскын городской Соведэй гүйсэдкомой, районно Соведэй гүйсэдкомой сессинүүд дээрэ, ВЛКСМ-эй горкомой пленум дээрэ соёлой-спортивна комплекснуудай хүдэлмэриие саашадань бүри һайжаруулха асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэжэ, тодорхой хэмжээ ябуулганууд хараалагданхай. КПСС-эй горком энэ асуудалые өөрынгөө хиналта доро абаад, партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудта али бүгэдын туһаламжа хүргэнэ, эрилтээ шангадхана.

«Архидалга болон алкоголизмые зайсуулха хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые бэелүүлхэ талаар КПСС-эй Северобайкальскын горком горитой хүдэлмэри ябуулжа байна. КСК-гай хүдэлмэриие саашадань бүри һайжаруулжа шадабал, архидалгатай, алкоголизмтай эрид тэмсэхэ, тэдэниие усадхаха зорилгоёо амжалтатайгаар шиидхэхэбди. Хойто-Байгалай районой поселок бүхэндэ соёлой-спортивна комплекснууд бии гэжэ дээрэ хэлээ һэм. Уоян, Кичерэ, Северомуйск поселогуудай КСК-нууд һүүлэй сагта хүдэлмэреэ яһала эдэбхижүүлээ. КСК-нууд дундаа нягта холбоо барисаатай боложо байна. Тэдэнэй хүдэлмэриие саашадань бүри нарижуулан һайжаруулха хэрэгтэ библиотекэнүүдэй, столовонуудай, магазинуудай, медицинын хүдэлмэрилэгшэд аргагүй ехэ нүлөө үзүүлхэ аргатай. Спортын комплекснууд болон соёлой байшангууд дотор һэрюун унда, эдеэ хоолой зүйлнүүдые наймаалха буфедүүдые нээхэ саг хүрэжэ ерээ. Спортын залнууд соо фельдшерскэ пунктнүүд хүдэлхэ ёһотой. Энэ асуудалнуудые зүб тээшэнь шиидхэжэ шадаа һаамнай, соёлой байшангуудай, спортын залнуудай, талмайнуудай үүргэ улам дээшэлхэ, сүлөө сагай гарахада, хүн зон бүри олоороо КСК-гай хүдэлмэридэ хабаадалсажа, бэлиг шадабаряа, эрдэм мэдэсээ дээшэлүүлхэ.

Мүнөө совет арад, тэрэ тоодо манай Хойто-Байгалай ажалшад КПСС-эй XXVII съездын асари ехэ хараа зорилгонуудые бодото дээрэнь бэелүүлжэ эхилбэ. Хүдэр дорюун бэетэй, урагшаа эрмэлзэһэн һайхан һанал бодолтой хүдэлмэришэд энэ ехэ түсэбые бодото дээрэнь бэелүүлхэ шадалтай. Бидэ залуушуулай сэдьхэл бодолые хубилгажа, һайн һайхан юумэндэ һургаха болонобди. Тиимэ эрилтэ түрэл партимнай бидэнэй урда табина. Тон шухала энэ зорилгые бэелүүлхын тула КСК-гай хүдэлмэриие һайжаруулха, бүри һониң болгохо зэргэтэйбди. Энэ талаар КПСС-эй Хойто-Байгалай горком хараа шугамаа алдахагүй.

В. НИХЛАНОВ,
КПСС-эй Хойто-Байгалай горкомой секретарь.

Партиин XXVII съезд дээрэ баталан абтаһан КПСС-эй Программын шэнэ найруулга соо социальна асуудалнуудта ехэ һуури олгогдонхой. Социальна политикын талаар съездын найруулһан зарим зорилгонууд тухай Ажалай болон социальна асуудалнуудай талаар СССР-эй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Леонид КОСТИН хөөрэнэ.

—КПСС-эй Программын шэнэ найруулгын нэгэ бүлэгынь «Партиин социальна политика» гэһэн гаршаг доро үгтэнхэй. Совет эрхэтэдэй һуудал байдалые болон ажалай эрхэ байдалые улам һайжаруулха, ниитын харилсаануудта социальна үнэн зүбэй гол ёһые бэелүүлхэ, ухаан бодолой ба бар хүсэнэй ажалай хоорондохи, хото городууд болон хүдөө нютагуудай хоорондохи горитой ехэ илгаануудые зайсуулан усадхаха зорилго гол зорилгонуудай тоодо найруулагданхай.

СОЦИАЛЬНА ПОЛИТИКЫН УГ ЗОРИЛГОНУУД

Совет хүнүүдэй һуудал байдалые шанарай шэнэ шатада хүргэхэ, дүрбэн тэгшэ, оюун бодол түгэс хүнүүдые бүридүүлэн хүмүүжүүлхэ, обществын аша туһада совет хүнүүдэй арга шадабаряа, бэлиг талаангаа гүйсэд дүүрэнээр гарган хүдэлхынь тула шухала эрхэ байдал байгуулха зорилгонуудта харюусахаар материальна, социальна болон соёлой эрхэ байдал хангаха зорилго КПСС табина. Ойрын арбан табан жэлдэ, 2000 он болотор ажабайдалай эрхэ байдалые һайжаруулгада шэглүүлэгдэһэн мүнгэ зөөриин хэмжээн хоёр дахин ехэ болохо ёһотой.

Өөрынгөө шунал абьяаста, арга шадабарида, мэргэжэлдэ таарүү зохид ажалда хүдэлхэ арга боломжо бүхы хүнүүдтэ олгохын тула эрдэм, техникын, экономикын болон социальна талаар хэмжээнүүдые нэгэн доро бэелүүлхэ гээд КПСС-эй Программаар хараалагдана.

Ойрын 15 жэлдэ хүн зоной олзо доход 1,6—1,8 дахин дээшэлхэ. Хэһэн ажалай хэмжээгээр түлэгдэдэг түлбэри ажалшадай олзо доходой гол эшэ үндэһэниинь байха. Тиихэдээ түлбэриин гурим саг үргэлжэ нарижуулан һайжаруулагдаха. Ниитын баялигай улам ехэ болохо бүринь адагай бага салин хүлһэнэй хэмжээн ехэ болгогдохо, хүн зонһоо абтадаг налогууд бага болохо. Ажал хэнгүй, олзо оршо олохо ябадалые, олзо доход хубаарилгын социалис гол ёһонуудые хазагайруулха али бүхы ушарнуудые эрид шууд болюулха гээшэ шухала удха шанартай гэжэ парти тоолоно.

Үйлэдбэридэ хабаатай бэшэ һалбаринуудай хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай түлбэри тухай хэлэхэ болоо һаа, бүри ерэхэ жэлдэ арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй салин хүлһэн дээшэлүүлэгдэжэ дүүрэхэ. Энэ табан жэлдэ врачнарай, медицинын бусад хүдэлмэрилэгшэдэй салин хүлһэн шата шатаар нэмээгдэхэ.

Ажалай түлбэридэ хабаатай хэмжээ ябуулгануудай бэелүүлэгдэһэнэй эсэстэ 1990 он болотор хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай һарын дунда зэргын салин хүлһэн 215—220 түхэригтэ хүрэхэ. Колхозуудта ажалай түлбэри баһал ехээр нэмээгдэнэ.

Хэрэглэмжын ниитын фонднуудай — түлбэригүй һуралсал, элүүрые хамгаалгые, хүгжөөлгэдэ, стипенди, пенси түлэхын, тэдхэмжэ үзүүлхын тулада, һургуулида ороодүй хүүгэдэй эмхи зургаануудые барижа байлгада гүрэнэй һомолдог мүнгэ зөөриин үүргэ дээшэлнэ. Социализмын үедэ зарим эрхэтэдэй, гэр бүлэнэрэй, социальна бүлэгүүдэй һуудал байдалда зайлашагүй бии байһан илгаануудые бага болгохо, үхибүүдые хүмүүжүүлхын тулада социально-экономическа болон соёлой талаар эрхэ байдалые жэгдэдхэхэ талаар эдэ фонднууд туһалха юм. Табан жэлэй туршада хэрэглэмжын ниитын фонднууд, нэгэ хүндэ хараадуулхада, жэлдэ 600 гаран түхэриг болохо. Нёдондо жэлдэ иимэ фонднууд 528 түхэриг болоо һэн.

Гэр байрын асуудалые хурдан түргэнөөр шиидхэхэ гээшэ онсо социальна удха шанартай гэжэ парти тоолоно гээд КПСС-эй Программын шэнэ найруулга соо хэлэгдэнэ. Мүнөө үедэ ороной городуудтахи хүн зоной 80 процентнь амяараа квартирануудта ажаһуудаг. 2000 он тээшэ городойшье, хүдөө нютагуудайшье гэр бүлэ бүхэн квартиратай гү, али гэртэй болохо ёһотой.

Социальна политика бэелүүлхэдээ, партимнай ургажа ябаа залуу үетэниие хүмүүжүүлгые һайжаруулгада онсо анхарал хододоо табидаг байһан. Оршон гараад байһан табан жэлдэ үхибүүдтэй гэр бүлэнэртэ гүрэнэй зүгһөө үзүүлэгдэдэг туһаламжа ехэ болгогдохо. Тобшолон хэлэбэл, нарай үхибүүнэй хойноһоо харууһалхын тула хүдэлдэг эхэнүүдтэ үгтэдэг түлбэритэй амаралта үшөө хахад жэлээр һунаагдахаар хараалагдана. Мүнөө үедэ иимэ амаралта нэгэ жэлээр үгтэдэг. Тэрэшэлэн эхэнэрнүүдэй түрэхын урда тээ үгтэдэг амаралта утадхагдаха, мүн үбшэлһэн үхибүүнэй хойноһоо харууһалгада үгтэдэг түлбэритэй саг һунаагдаха, үхибүүдэй гурба хүрэтэрнь, эм домууд түлбэригүйгөөр үгтэхэ. Шадал багатай гэр бүлэнэр 12 хүрэтэрынь үхибүүдтээ тэдхэмжэ абадаг болохо.

Ажалай түлбэриие ехэ болгохо ба хэрэглэмжын ниитын фонднуудые хүгжөөхэ талаар энэ табан жэлдэ хараалагдаһан хэмжээнүүдэй бэелүүлэгдэбэл, обществын үргэн ниитэ арад зоной ажабайдал хараа байса һайжарха ёһотой. Имагтал салин хүлһэн, пенси, тэдхэмжэ ехэ болгохо талаар ниитэ гүрэнэй хэмжээнүүдэй эсэстэ бүхы хүн зоной хахадһаа ехэ хубиин олзо оршонь нэмэхэ юм.

Ухаан бодолой болон бар хүсэнэй ажалай хоорондохи, хото городууд болон хүдөө нютагуудай хоорондо бии байгаа горитой илгаануудые зайсуулан усадхаха зорилго КПСС-эй Программын шэнэ найруулга соо табигдана. Ухаан бодолой болон бар хүсэнэй ажал хэдэг хүдэлмэрилэгшэдтэ хүнүүдые хубаарилгые батадхамаар социальна ямаршье хаалта социализмын үедэ үгы. Хүдэлмэришэд болон таряашад гансашье материальна бэшэ, харин «оюун бодолой» үйлэдбэридэ хабаадаха арга боломжонуудтай боложо байнхай. Партиин аграрна политикын бэелүүлэгдэхэ үедэ хүдөө ажахыдахи ажал индустриальна ажалай нэгэ янзань болгогдон хубилгагдана, хото городой болон хүдөө нютагуудай хоорондохи социальна, соёлой болон ажаһуудалай талаар ехэ илгаанууд мэдэгдэхэеэ болино. Таряашадай ажабайдалай болон ажалай түхэл шэнжэ хүдэлмэришэн ангиин ажалай түхэл шэнжэтэй улам бүри адли дүтэ болгогдоно.

(АПН).

БАМ-ай барилгын эмхинүүд бултадаа шахуу уран һайханай коллективүүдтэй юм. Тэдэнь Северобайкальскда үнгэргэгдэдэг районно харалтануудта эдэбхитэйгээр хабаадажа, түрүү һуурииин түлөө хоорондоо тэмсэдэг заншалтай болонхой. Һүүлэй үедэ барилга-хабсаралгын 581-дэхи поездын коллективэй дуу хүгжэмэй ансамбль ажалшадай дунда эрхим бэлэдхэл, шадабаряараа, шэлэн гүйсэдхэдэг дуунуудаараа суурхажа эхилэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 581-дэхи барилга-хабсаралгын поездын ансамбль Северобайкальскын Соёлой ордон соо шэнэ дуу гүйсэдхэжэ байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЗАЛУУШУУЛДА — АНХАРАЛ

АЖАЛША зоной ажабайдалай олон янзые баян дэлгэр болгохо хэрэгтэ, манай түрэл Коммунис парти тон ехэ анхарал хандуулна. Залуушуулые зүбөөр хүмүүжүүлхэ талаар соёлой-спортивна комплекснууд бага бэшэ нүлөө үзүүлдэг гэжэ олондо мэдээжэ болонхой ааб даа. Энээн дээрэһээ КПСС-эй Баргажанай райком, районно Соведэй гүйсэдком, комсомолой райком соёлой-спортивна комплекснуудай хүдэлмэриие һайжаруулха, тэдэнэй хүдэлмэридэ залуушуулые олоор хабаадуулха зорилготойгоор ехэ юумэ хэнэ. Район соогоо комплексын координационно совет эмхидхэнхэйбди. Координационно соведэй 13 гэшүүд соёлой-спортивна комплекснуудай хүдэлмэриин һара, квартал бүриин түсэб зохёожо, тэрэнэй дүүргэлтые ехэ наринаар хинан шалгадаг, тодорхой туһаламжа хүргэдэг болонхой.

Район доторнай соёлой 21 байшан, спортын 23 зал, 38 кинотеатр, кино түхеэрэлгэнүүд хүдэлнэ. Соёлой байшангуудай, спортын залнуудай хүдэлмэриие саашадань улам һайжаруулжа, шэнэ байшангуудые барижа, хүн зоной, сүлөө сагаа һонирхолтойгоор үнгэргэхэ хэрэгтэ КПСС-эй райком туһална.

Баргажанай райондо соёлой-спортивна комплекснуудай эмхидхэгдэһээр хоёр жэлһээ үлүүтэйхэн саг үнгэрбэ. Энэ хугасаа соо үбэлэй, зунай спортивна наадануудай спартакиадануудта, сурхарбаанай найрнуудта хабаадагшадай тоо олошороо. Баян-Голой, Баргажанай-Адагай, Уланай соёлой-спортивна комплекснууд һайнаар хүдэлнэ, залуушуулые олоор хабаадуулна.

Гэбэшье манай райондо соёлой-спортивна комплекснууд булта һайнаар ашаглагдана гэжэ хэлэхын аргагүй. Дутагдалнууд олон. Һайн бэлэдхэлтэй, үүсхэл шадабаритай мэргэжэлтэд соёлой байшангуудта, спортын залнуудта дутална. Тиимэһээ соёлой байшангуудай, спортын залнуудай, һургуулинуудай, медицинын хүдэлмэрилэгшэдэй, наймаанай организацинуудай дундахи холбоо барисаае бэхижүүлхэ талаар районой координационно соведэй гэшүүд эдэбхитэй шанга хүдэлмэри ябуулха болоно.

Манай районой түлөөлэгшэд һаяшаг Хойто-Байгалай райондо үнгэргэгдэһэн зональна семинарай хүдэлмэридэ хабаадалсажа, олон юумэ мэдэжэ, ойлгожо абаа. БАМ-ай барилгашад богонихон сагай туршада сэбдэг хүйтэн хойто дайдада гоё посёлогуудые, бүхэли город бодхообо ха юм. Поселок бүридэ спортын залнууд, соёлой байшангууд хүдэлнэ. Тоннельный гэжэ поселогто тамаралгын бассейн бии байха юм. Газаа 40—50 градус хүйтэнэй боложо байхада, залуушуул уһан соо тамаржа, һорилго үнгэргэжэ, бэеэ хүмүүжүүлнэ. Манай Баргажанай районой поселогуудта тамаралгын иимэ бассейнүүдые барихаар арга боломжо бии гэжэ һанагдана. Координационно соведтэ бидэ иимэ дурадхал оруулхабди. Ойрын сагта Баргажанай райондо спортын залнууд, тамаралгын бассейнүүд бүри олоор баригдажа, залуушуулнай сүлөө сагаа бүри һонирхолтойгоор үнгэргэдэг болохо бэзэ.

Ю. ЖАЛСАРАЕВ,
Баргажанай районой спортын комитедэй түрүүлэгшэ.

...ЭДЭНЭЙ ХАБААДАХА ХЭРЭГ

...иг шадабаряа ха... боломжо хү...о, тэдэнэй һуу...ые оюун ухаанай ... баялигаар хан... соёлой талаар гол зорилго мүн», ...эй ЦК-гай Гене...ретарь М. С. Гор...ин XXVII съезд ... Политическэ ...гоо онсо тэмдэг... Энэ заабарие бо...ь бэелүүлхын ту... профсоюзай, ком...анизацинууд хү..., ойлгууламжын ... бүри эдэбхитэй...р ябуулха, эрил...хаха болоно.

...й бэлиг шадаба... нарижуулха хэрэг...олон библиотекэ...ын залнууд ехэ ...иимэһээл КПСС-эй ... райком, район... гүйсэдком соё...нгуудай, спортын ... хүдэлмэриие саа... һайжаруулха гэ... зорилготойгоор то...хэмжээ ябуулгануу...нэ. Район дотор... 14 байшан, 22 ..., спортын 10 зал, ...театр хүдэлнэ. Бар...нэй арадай те... залуушуул олоор ...иг шадабаряа дээ... сүлөө сагаа һонир... үнгэргэнэ. Барха...й театрай коллек... 25 жэлэйнгээ ойе ... Энэ театр өөрын баян түүхэтэй, ёһо заншалтай болонхой. Энэ театрай дүршэл шадабариие бэшэ театрнуудай дунда тарааха гэжэ оролдонобди.

Жэшээнь, Барханай арадай театр Дэрээн, Гаарга, Аргата һууринуудаар ябажа, зүжэг наада харуулжа, олониие баясуулдаг. Дэрээнэй театрайхид мүн лэ Бархан, Аргата нютагуудай хүн зондо зүжэг наадаяа харуулдаг, холын отара, фермэнүүдтэ ошожо, хонишодто, һаалишадта баяр зугаа бэлэглэдэг заншалтай. Тиигэхэ мүртөө театрнуудай артистнууд хоорондоо уулзажа, дүй дүршэлөө абалсадаг заншалтай. Колхоз, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, багшанар, врачнууд, хүдөөгэй мэргэжэлтэд арадай театрнуудай хүдэлмэридэ олоороо, ехэ дуратайгаар хабаадалсадаг.

Уран һайханай коллективүүдтэ залуушуулые бүри олоор хабаадуулха гэхэдэ, клубуудай, соёлой байшангуудай, улаан булангуудай талмай багадана. Колхоз, совхозууд, промышленна предприятинууд шэнэ клуб, соёлой байшангуудые, спортын залнуудые бариха хэрэгтэ бага анхарал хандуулна. Бархан һууринда соёлой шэнэ байшан арбаад жэлэй туршада баригдана. Энэ барилга хэзээ дүүрэхэ юм? Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд, Барханай сельскэ Соведэй гүйсэдком энэ барилгые түргэдхэхэ хэмжээ ябуулга ойрын лэ сагта бэелүүлхэ ёһотой. Дэрээнэй, Аргатын, Гааргын соёлой байшангууд мүн лэ хуушараа, талмайнь багададаг болоо. Эндэ соёлой байшангуудые үргэдхэжэ, һэльбэн барихаар саг тулаа.

Спортын байшангууд мүн лэ ехэ нобшоор, үсөөнөөр баригдана. Манай Хурамхаанай райондо спортдо дуратайшуул олон. Залуушуулые зүбөөр һурган хүмүүжүүлхын тула спортын хэрэгсэлнүүд, түхеэрэлгэнүүд, һайн бааза хэрэгтэй. Ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдэй туһаламжагүйгөөр, партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудай дэмжэлгэгүйгөөр КСК-гай хүдэлмэриие саашадань эдэбхижүүлхэ, залуушуулые һурган хүмүүжүүлхэ хүдэлмэри урагшагүйдэхэ байна.

КПСС-эй Буряадай обкомой үүсхэлээр һаяшаг Хойто-Байгалай райондо зональна семинарта хабаадажа, ехэ юумэ хаража, үзэжэ ерэгдэбэ. Хурамхаанайнгаа районой КСК-нуудай хүдэлмэридэ хэрэгтэй зүйлнүүдыень нэбтэрүүлхэбди. Районуудай дунда иимэ зүблөөн-семинарнуудые үнгэргэхэ ябадалые саашадань үргэлжэлүүлжэ байгаа һаа, аша үрэтэй байхал даа.

Ч. ДОРЖИЕВ,
Хурамхаанай районой соёлой таһагые даагша.

ХАРА ДАЛАЙ ДЭЭРЭХИ АМАРАЛТЫН ГАЗАРНУУДТА

...рузиин ССР). Моря...он судна заһабари...жаһуудаг Поти хото ...аншалгын газарнуу...да оруулагданхай. ...доо аяншалагшадай ...дар байһан. Оро... ...заха булангуудһаа ...гшэд нютагай аян...зын таарүү зохид ...а түбхинэжэ эхилээ. ...тай һаа, мүнөөнэй ...р корпусто, үгышье ...эрье дээрэхи кот... ...э амаржа болохо.

...ида гэр бүлөөрөө ...ратайшуулда зорюу...шэнэ үндэр гостини...аар үүдэнүүдээ сэлихэ юм,— гэжэ аяншалгын талаар республиканска соведэй түрүүлэгшэ А. Бурджанадзе хэлэнэ.— Мүнөө жэлдэ Грузида бүхыдөө 1,5 миллион аяншалагшад амарха юм.

Сүлөө сагаа бодомжотойгоор, ашатай туһатайгаар үнгэргэхэдэнь хүнүүдтэ туһалха, энээнэй тулада амаралта бүри һайнаар эмхидхэхэ зорилго КПСС-эй XXVII съезд табинхай. Энэ табан жэлдэ гостиницанууд, кемпингнүүд, базанууд, пансионадууд олоор баригдахаар хараалагданхай. Гэр бүлөөрөө амаралгада онсо анхарал хандуулагдана. Үхибүүдтэйгээ хамта түрэлхидэй амархын тула элүүр энхын комбинадууд Боржомидо болон Бакурианида, Шовидо ба Пасанаурида тусгаар нээгдэхэ. Энэ табан жэлдэ республикада аяншалгын комплекснуудай тоо хоёр дахин олошорхо байна.

(ТАСС).

ТАСС • АПН

ХИЛЫН СААНАҺАА

ЮРЭНХЫ ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮДЭЙ ДҮНГҮҮД

НЬЮ-ЙОРК. Амгалан тайбан зорилготойгоор замбуулинай дайдые хэрэглэхэ талаар ООН-ой комитедэй энэ сессиин зүблэхэ зүйлэй гол асуудалые зүбшэн хэлсэлгэ дээрэ замби түбиие амгалан тайбан байдалда ашаглаха харгы замууд, арга хэрэгсэлнүүд тухай асуудалда гол анхарал хандуулагдаһан байгаа. Гурбадахи мянган жэлэй богоһо дээрэ хүн түрэлтэнэй эгээл шухала зорилгонуудай нэгые тодорхойлходоо, социалис, нейтральна болон бүлэглэлнүүдтэ хабаададаггүй гүрэнүүдэй делегацинуудай энэ асуудалда гол анхаралаа хандуулба. Амгалан тайбан зорилготойгоор замби түбиие сахин хамгаалгын гол шэглэлнүүдээр тодорхой дурадхалнуудые социалис оронууд хүдэлмэриинэ документ соогоо оруулһан байха юм.

Замбуулинай дайдада буу зэбсэг гаргалгые зайсуулан саралга хадаа түрүүшын ээлжээнэй шухала удха шанартай хэрэг болоно гэжэ Индиин түлөөлэгшэ И. С. Раджан хэлэбэ. Манай түби дэлхэй дээрэ, тэрэнэй оршомдо амгалан тайбан харилсаа тогтоохые тэрэ эб найрамдал хангаха хамтын урятайгаар хандаһан байгаа. Бүхы нациинуудай аша туһада замби түби амгалан тайбан шэнжэтэй байха ёһотой гэжэ Аргентинын түлөөлэгшэ Хорхе Гарсия мэдүүлбэ.

Тэрэниие сагааруулхын тула али бүхы худал хуурмаг юумэ бэдэрээшье һаань, хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадагшад «одото дайнай» түсэбүүдые эрид буруушаагаа. Замбуулинай дайдада буу зэбсэг гаргаһанай ашаар сэрэгэй булюу хүсэтэй болохо гэһэн США-гай һэдэлгэнүүд ядерна дайнай аюулые улам һүжэрөөнэ, бүхы гүрэнүүдтэ уршаг тойбо татана гэжэ Вьетнамай түлөөлэгшэ Ле Хоай Чунг тэмдэглээ.

ГЕНЕРАЛЬНА КОНФЕРЕНЦИИН 72-дохи СЕССИ

ЖЕНЕВЭ. Ажалай уласхоорондын эмхиин (МОТ) генеральна конференциин эндэ боложо байһан 72-дохи сесси дээрэ Ажалай уласхоорондын бюрогой — МОТ-ой гүйсэдхэхэ зургаанай бэлдэһэн элидхэл тушаа юрэнхы хөөрэлдөөн үргэлжэлһөөр.

Ажалай ба социальна асуудалнуудаар СССР-эй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Л. А. Костин үгэ хэлэхэдээ, 1970-дахи онуудай тэн багһаа ажал болон капиталай хоорондохи хёмороо зүришэлдөөн улам хурсадаһан байгаа гэжэ тэмдэглэбэ. Уласхоорондын оршон байдалда болоһон хубилалтые һамбаашалан, капитал эрид шангаар добтолго хэжэ, социальна туйлалтануудай талаар ажалшадай олоһон бүхы юумэ хаһажа, үйлэдбэридэ тохёолдоһон кризисые тэдэнэртэ ашахые оролдоһон байгаа. Гэбэшье эдэ бүгэдэ элидхэл соо огто харуулагдабагүй.

Капиталис оронуудай зүгһөө хайра гамгүйгөөр дарлагдан мүлжэгдэдэг хүгжэжэ байгаа гүрэнүүдэй байдал айхабтар хүндэ хүшэр байна гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ. Үнэн зүб демократическа үндэһэ һуури дээрэ уласхоорондын экономическа аюулгүй байдалай гурим тогтооһоной ашаар үе саг уласхоорондын экономическа харилсаае шэнэдхэн хубилгаха эрилтэ табина.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой байгша оной январиин 15-да хэһэн Мэдүүлгэ ехэ удха шанартай байна. Тэрэ ядерна болон бусад түхэлэй буу зэбсэгүүдые 2000 он болотор усадхаха арга олгохо юм.

МНРП-гэй ЦК-гай ХАНДААЛГА

УЛААН-БААТАР. МНР-эй Арадай Ехэ хуралай һунгалтын июниин 22-то болохоёо байһантай дашарамдуулан, МНРП-гэй Центральна Комитет һунгагшадта хандаба. Урдахи һунгалтаһаа хойшо үнгэрһэн жэлнүүдтэ Арадай-революционно партиин хүтэлбэри доро, социалис гүрэнэй эмхидхэхы үүргын дээшэлһэнэй, Советскэ Союзай болон бусад аха дүү оронуудай интернациональна туһаламжа үзүүлһэнэй ашаар монгол арад шэнэ общество байгуулгада гайхамшагта амжалтануудые туйлаһан байна гэжэ документ соо хэлэгдэнэ. Парти болон арадай нэгэдэл, хүдэлмэришэн ангиин, хамжаанай малшадай ба ажалша интеллигенциин холбоон бэхижээ, демократи гүнзэгырүүлэн хүгжөөгдөө. МНРП-гэй XIX съезд дээрэ тодорхойлогдоһон МНР-эй экономическа ба социальна хүгжэлтын программые коммунистнууд болон бүхы ажалшадай бодото дээрэнь бэелүүлгын оршон байдалда энэ һунгуулиин кампани үнгэргэгдэжэ байна.

Уласхоорондын орёо түгшүүрилтэй оршон байдалда бусад социалис оронуудтал адли, МНР-шье. зохёон байгуулгын зорилгонуудые шиидхэнэ гэжэ хандалга дотор тэмдэглэгдэбэ. Бата эб найрамдал болон аюулгүй байдал хангаха гээшэ хүн түрэлтэнэй шухалын шухала зорилго болоно. 2000 он хүрэтэрхи үедэ хүн түрэлтэниие ядерна ба бусад зүйлэй зэбсэг хэрэгсэлнүүдһээ аршалан абарха талаар шэглүүлэгдэһэн СССР-эй үүсхэлнүүд, КПСС-эй XXVII съезд дээрэ найруулагдаһан бүгэдэ ниитын аюулгүй байдалай гуримые байгуулгын гол ёһонуудай үндэһэ һуури сэгнэшэгүй удха шанартай байна.

Ажалдаа шэнэ амжалтануудые туйлажа, һунгалта угтахыень, парти болон арадай эбдэршэгүй бата нэгэдэлые, социалис демократиин хүсэ харуулхыень МНРП-гэй ЦК бүхы һунгагшадые уряалба.

ДОКУМЕНТ БАРЮУЛАГДАА

БЕРЛИН. «Химическэ буу зэбсэггүй зоные Европодо байгуулха тухай ГДР-эй, ЧССР-эй ба ФРГ-гэй ерээдүйн хөөрэлдөөнүүдэй гол ёһонууд, шэглэлнүүд» гэһэн документ Бельгиһээ,Даниһаа, Нидерландаһаа, Норвегиһээ ГДР-тэ дипломатическа түлөөлэлгэтэ эмхинүүдэй толгойлогшонорто барюулагдаһан байна. Дурсагдаһан оронуудай, мүн Люксембургын түлөөлэгшэдэй сэхэ холбоо барисаа тогтоохоор ГДР-эй бэлэн байһаниинь батадхагдаа.

Химическэ буу зэбсэггүй зононуудые Европодо байгуулха тухай хөөрэлдөөнүүд химическэ буу зэбсэгүүдые бүгэдэ ниитээрээ хорихо, усадхаха хэрэгтэ горитой хубита болохо. Химическэ буу зэбсэгүүдые бүгэдэ ниитээрээ хорихын, энэ талаар алхам болгожо, тус асуудалые нютаг нютагуудта шиидхэхын түлөө ГДР тэмсэнэ.

КОМСОМОЛШУУД, ХАБАЯА ХАРУУЛАЯЛ!

Гусиноозерскын хоёрдохи ээлжээнэй барилгада КПСС-эй XXVII съездын нэрэмжэтэ комсомолой отряд һаяхан ерэбэ. Тус отряд Пензэ хотын, Пензенскэ областиин комсомол-залуушуулһаа бүридүүлэгдэнхэй.

Отрядай гэшүүдтэй баяр ёһололой уулзалга партиин горкомой актова зал соо болобо. КПСС-эй Гусиноозерскын горкомой нэгэдэхи секретарь А. С. Аржанович, ГРЭС-эй барилгын начальник В. М. Цыплов, ВЛКСМ-эй горкомой секретарь С. Ц. Балданова, Гусиноозерскын ГРЭС-эй директор Е. И. Карпенко гэгшэд уулзалга дээрэ үгэ хэлэхэдээ, ГРЭС-эй түрүүшын ээлжээнэй барилгада һайн дураараа хабаадалсаһан комсомолшууд, түсэбтэ арбан хоёрдохи табан жэлэй зорилгонууд болон Байгалай үмэнэ үзэсхэлэнтэ байгаали тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэбэ. КПСС-эй XXVII съездын нэрэмжэтэ отрядай гэшүүд энэ үндэр нэрэ зэргэдээ хүрэмэ байжа, городой ба районой ажалшадай алдарта ёһо заншалнуудые нэрэтэй солотойгоор үргэлжэлүүлхэнь лабтай гэжэ тэдэнэр найдажа байһанаа мэдүүлээ.

Отрядай командир Иван Ильич Горбачев харюугай үгэ хэлэхэдээ, найдабариетнай эрхим ажалаараа харюулхые оролдохобди гэжэ мэдүүлбэ. Пензэ хотын түлөөлэгшэд оронойнгоо габшагай олохон барилганууд дээрэ, тэрэ тоодо БАМ-ай барилгада хүдэлжэ байна. Тиимэһээ түрэл хотынгоо нэрэ хүндые дээрэ үргэжэ ябахабди гэжэ тэрэ хэлэһэн байна.

Удаань съездын нэрэмжэтэ отрядай гэшүүд тангариг үгэбэ.

Тэдэнэй нэгэ бага сүлөөтэй болоходо, отрядай хэдэн гэшүүдтэй уулзажа хөөрэлдэбэб.

— Хэды хүн ерээбта?—гэжэ зэргэлжэ һууһан басаганһаа һурабаб.

— Табин гурба.

— Ямар мэргэжэлтэй?

— Янза бүриин. Жэшээнь, би, минии нүхэр Елена Зотова — аппаратчицануудбди. Харгыдаа Ира Черепанова, Таня Серганова гэгшэдтэй танилсааб. Ира — инженер-радиомонтажница, Таня — ажалай ба салин хүлһэнэй таһагай инженер.

— Юу хаража үрдеэбта?

— Олон юумэ. Һонин даа!

Эдэ асуудалнуудта Елена Левкина харюусаба. Буряад ороной ниислэл хотые һайшаагаабди гэжэ тэрэ хөөрэнэ. Советүүдэй талмайе, илангаяа этнографическа музейе тэрэ үндэрөөр сэгнэбэ.

Юрий **ШАМАЕВ:** би жолоошонби. Эндэ өөрынгөө мэргэжэлээр хүдэлхэ болобоб. Һанаан, сэдьхэл һайн. Хүндэмүүшэ буряад нютагта бүхы юумэ зохидшооноб. Илангаяа эндэхи хүн зон бидэниие дулаанаар угтана.

Геннадий **ШАРОНОВ:** Буряадай байгаалида дурланхайб. 1976 ондо сэрэгэй алба эндэ гараа һэм. Һүүлдэнь, гэртээ ошоод байхадаа, эндэхи байгаали дахин үзэдэг һаа гэжэ хүсэгшэ бэлэйб. Иимэ отряд бүридүүлэгдэжэ байна гэжэ дууламсаараа, өөрыгөө бэшүүлээб. Жолоошонби. Комсомолой габшагай барилгада хабаадалсаха гээшэ — охэ нэрэ хүндэтэй.

Надежда, Владимир **ОМЕТОВТЭН:** һайнаар хүдэлхэ хүсэл бии. Бүхы юумэнэй урагшатай ябаа һаа, эндэ һууриржан үлэхэ һанаатайбди.

Елена **САВИНОВА:** Сибирьтэй түрүүшын уулзалга, габшагай барилгада хабаадалсаха хүсэл 18 наһатай болоһонтойм тудаба. Иимэ ушар мартагдахагүй. Мэргэжэлээрээ оёдолшонби. Мүнөө облицовщицын мэргэжэл шэлэхэм.

Фатима **КУТУЕВА,** отрядай комсорг: ГРЭС-ые залуушуулай хүсөөр бариха гэһэн партиин уряагаар ерээбди. Хүбүүд, басагаднай һайнаар ажаллаха арга шадалтай. Юу хэжэ шадахаб гэжэ гү? Ажал хэрэгнай харуулна бэзэ. Өөр тухайгаа? Пензенскэ заһабарилгын-механическа заводто токарь-слесарез хүдэлөөб. Эндэ хэрэгтэй юумэ бултыень хэлсэхэ һанаатайб.

Д. ШИРШКОВ, ВЛКСМ-эй Пензенскэ обкомой инструктор: эрхимэй эрхимүүдые тус отрядта оруулаабди. Байгша оной III кварталда үшөө 75 комсомолшууд областьһоомнай ерэхэ ёһотой. 80-дахи онуудай комсомолшуудай аха үетэнэй эстафетые дамжан абалга хадаа партиин хараа түсэбүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэл соо бии болоһон хүдэлмэришэдэй ёһо заншалнуудай уг залгамжуулга мүн. Бидэ хүбүүд, басагадтаа найданабди, үнэншэнэбди. Саг үргэлжэ холбоо барисаатай байхабди. Тэдэниие түрүү хүдэлмэришэдэй зэргэдэ һаяар хараха байһандаа этигэнэб.

Гусиноозерскын ГРЭС-эй хоёрдохи ээлжээние барилсахаяа мүнөөдэр ерэһэн залуушуулай хэхэ ажал ехэшье, мүн нэрэ хүндэтэйшье. Юуб гэхэдэ, энэ барилга СССР-эй арадай ажахын хүгжэлтын гол шэглэлнүүд соо оруулагданхай бшуу. Тус бүринь 210 киловатт-час хүсэтэй 6 энергоблок, байрын гэрнүүдые, хүүгэдэй саадуудые, магазинуудые, социально-соёлой болон ажаһуудалай хэрэглэмжые хангалгын объектнүүдые барижа ашаглалгада тушааха гэһэн ехэ зорилгонууд табигдаа.

З. СУСЛОВА,
манай штатнабэшэ корр.

БҮХЭСОЮЗНА КОНКУРСЫН ДҮНГҮҮД

1985 оной агнуури-олзоборилгын эрхим ажахые элирүүлхэ зорилготойгоор соносхогдоһон Бүхэсоюзна конкурсын дүн гаргагдаба. Кабанскын коопзверопромхозой коллектив абаһан социалис уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ, үнгэрэгшэ 1985 ондо ажалай ехэхэн амжалта туйлаа.

ССР Союзай 127 коопзверопромхозуудай дундаһаа онсо шалгарһан Кабанскын агнуури-олзоборилгын ажахы 1985 оной дүнгөөр Бүхэсоюзна конкурсдо гурбадахи һуури эзэлжэ, 1000 түхэригэй мүнгэн шанда, Центросоюзай Хүндэлэлэй дипломдо хүртэбэ.

1985 оной олзоборилгын хаһые коопзверопромхоз һайн бэлэдхэлтэйгээр угтаа һэн. Ангуушад буу зэбсэгээр, хабхаануудаар гүйсэд хангагдаһан байгаа. Үнгэрһэн жэлдэ ой тайгада 6 бааза, ангуушадай байрлаха, амарха 54 гэр һэльбэн заһабарилагдаа, шэнээр баригдаа. Холын гүн хүбшэдэ машинаар, вертолёдоор 120 олзоборилгошод буулгагдаһан юм. Эндэхи штатна ангуушад «Буран» гэһэн саһан дээгүүр һолжордог шарга хэрэглэжэ, булганда табиһан зангануудаа шалгадаг, туруута ангуудые буудадаг болонхой. Ан олзоборилхо һалбариие саашадань үргэнөөр хүгжөөхэ ажал ябуулгада 72 360 түхэриг мүнгэн гаргашалагдаа. Түрэл нютагайнгаа байгаалиин баялигые арьбадхаха, зүбөөр ашаглаха асуудалда агнууриин ажахын мэргэжэлтэд анхаралаа ехээр хандуулна.

1985 ондо Кабанскын коопзверопромхоз 349.1 мянган түхэригэй «зөөлэн алта» гүрэндэ тушаажа, ангай арһа бэлдэхэ жэлэйнгээ түсэб 146,6 процент дүүргээ. Үнгэрэгшэ жэлэй олзоборилгодо хамтадаа 157 ангуушад хабаадажа, 32 341 ондатра, 5233 хэрмэ, 414 булга, 137 шандага, 432 һолонго, 51 шара үнэгэ, 5 шэлүүһэ, 4 шоно бариһан байгаа.

Коопзверопромхоздо ангууд үсхэбэрилэгдэдэг гээшэ. Энэ ажахын ан үсхэбэрилэгшэд сэнхир сагаан үнэгэнэй 1952 ... хүүгэй баазада ябуулһан байна.

Гүрөөһэнэй хандагайн, бугын 11... нер мяхан, 115 хүдүү, 106,6 центнер һамар, 94,6 центнер жэмэс, 23,4 м... хэригэй эм домто ургамал бэл... Эдэ ажахын-олон һалбаринуудһаа... даа 69 мянган түхэригэй олзо дохо... 9,7 мянган түхэригэй арадай хэрэг... хабаатай эд бараан бүтээн гарга... центнер дабһалһан «орляк» гэжэ... үбһэн Япон орон эльгээгдээ бэлэ...

Кабанскын районой мэргэн ... А. К. Васин, И. А. Маслов, А. И. ... гэгшэд 1985—1986 онуудай нама... олзоборилгын дүнгөөр Бүхэроссин... до хабаадаха эрхэтэй болонхой. Ва... түхэригөөр сэгнэгдэһэн 815 ондат... хэрмэнэй, 19 булганай арһа тушаа...

Коопзверопромхозой дүршэл ех... гуушадай дундаһаа Н. А. Залуцки... Маслов, А. И. Корытов, А. К. Васи... Бурдуковский гэгшэд шалгарна.

1986 оной эхинһээ Кабанскын ... ропромхозой ангуушад нэгэдэхи ... түсэб 179,4 процент дүүргээ юм. ... соо 1199 хэрмэнэй, 52 үенэй, 92 ... най, 323 һолонгын, 16 шара үнэгэ... булганай, 5 шоныш арһан гүрэндэ... даа.

Охотоведүүд, егерьнүүд май һар... лэнгын адаг ошожо, ондатрын ... үбэлжэһые шэнжэлһэн, тэрэнэй тоо... баримталһан байна. Энэ үнэтэй сэн... һатай ангуудай нэгэн болохо онда... даа үбэлэй хүйтэн сагые ядаралгүй... гөө гэжэ тодорхойлогдоо. Намартаа... ра олон байхаар хараалагдана.

Мүнөө үедэ штатна ангуушад ... үбһэ, халяар, эм домто ургамалнууд... луулжа эхилэнхэй.

М. ГЫЛЫ...
Буркоопсоюзай коопзверопромхозу... трестын охот...

ҺИИЛҮҮРШЭ ДАРХАН

Бүхэсоюзна, бүхэроссин олон выставкэнүүдтэ мэргэжэлтэд болон харагшадай үндэрөөр сэгнэһэн бүтээлнүүдтэй уран гартанай багашаг мастерской руу ороходоо, эндэ тэндэ табигдаһан шулуунуудые ээлүүдгүй обёорхот. Гранит, магнезит, лазурит, нефрит болон бусад үнэтэ шулуунууд тэрэнэй уран гарай арга шадабаряар газаахи түхэлөө хубилгажа, хүн зоной хужарлама бүтээл болон мүндэлдэг. Энэ хадаа республикын Уран зураашадай холбооной уран һайханай үйлэдбэриин мастерскойн шулуу һиилэгшэ Дмитрий Кузьмич Никоровэй мастерской гээшэ.

Дмитрий Кузьмич мүнөө үеын хүнүүдэй дүрэнүүдые шулуун дээрэ һиилэжэ бүтээдэг бэлиг шадабаритай гэжэ ойлгохоор. Жэшээлхэдэ, эндэ уран зохёолшо Хоца Намсараевай, дайнай болон ажалай ветеран Федор Яжиновай скульптурна портредүүд табигданхай байна. Дайнай болон арадай гэгээрэлэй ветеран, Социалис Ажалай Герой Цокто Номтоевич Номтоевой дүрые гипсээр бүтээһэн скульптурада танибаб.

— Цокто Номтоевой дүрые бүтээхэ гэжэ үнинэй хүсэлтэй һэм. Урда жэлнүүдтэ хэгдэһэн эскизүүд һанаандамни таарадаггүй байгаа бэлэй. Мүнөө бэдэрһэнээ олобо хэбэртэйб. Иигээд Цокто Номтоевичой дүрые гранит шулуун дээрэ һиилэжэ эхилхэб,—гэжэ Д. К. Никоров хөөрөө һэн.

Энэ уран гартан ганса хүн зоной дүрэнүүдые бэшэ, мүн сэсэгүүдэй вазануудые, шкатулкануудые үнгэтэ шулуугаар бүтээдэг юм. Тэдэнэй зариманиинь оронойнай музейнүүдтэ табигданхай.

Сүлөөтэй сагтаа Дмитрий Кузьмич зураг зураха дуратай. Плакадуудай «Олимпиада-80» гэһэн уласхоорондын конкурсдо хабаадаһанайнгаа түлөө Олимпиин наадан эмхидхэлэй комитедэй баяр баясхаланда хүртэһэн байна.

Тэрэ мүнөө үндэр наһатай боложо байбашье, үшөө хүсэ шадал дундаа, хэдэн скульптурануудые бүтээхэ түсэбтэй.

Ф. СОРОКИН.

ШАЛГАЛТЫН ДҮНГҮҮД

Эдэ үдэрнүүдтэ республикын дунда һургуулинуудые дүүргэхээ байһан хүбүүд, басагаднай шалгалтануудаа үгэжэ, сүлөөгүйхэн сагынь болобо.

— Манай һургуулиин 10-дахи классуудай һурагшад ород хэлээр сочинени, литератураар түрүүшынгээ шалгалтануудые үгөөд байна,—гэжэ Улаан-Үдэ хотын 49-дэхи һургуулиин директор К. И. Иванов хөөрэнэ.

Хотын 47-дохи кварталда нээгдэһэн шэнэ һургуулида һуралсажа ябаһан һурагшад шалгалтануудтаа һайнаар бэлдэһэн байба. Жэшээнь, 10-дахи «а», «б» классуудай һурагшад Лариса Бутуханова, Наташа Язенок, Эржена Будаева, Марина Егорова, Володя Плискин болон бусад хоёр предмедээр 4—5 гэһэн сэгнэлтэ гбаба.

Манай корр.

Дипломууд барюулагдаба

Арбан найман хүбүүд, басагадта Ивалгын 38-дахи СПТУ-е дүүргэһэн тухай дипломууд һаяхан барюулагдаба. Училищиие байгша ондо дүүргэһэн түрүүшын бүлэг залуушуул радиомеханигай мэргэжэлтэд болобо. Гүрэнэй шалгалтанууд дээрэ Л. Масалова, В. Вахитов, В. Серков, А. Лебедев, К. Приезжев гэгшэд эрхим сэгнэлтэнүүдые абаһан байна. Тэдэнэр районойнгоо предприятинуудта эльгээгдэжэ, ажалайнгаа намтарые һаяын үдэрнүүдтэ эхилхэнь.

Н. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ.

Республикын хүдөөгэй спортын зунай I наадануудай-86

Республикын хүдөөгэй спортын зунай I наадануудай түгэсхэлэй үдэрнүүдтэ ехэ бэлэдхэл хаа-хаанагүй манай райондо хэгдэжэ байна. Район дотор культурын 65 коллектив тоологдоно гэхэ гү, али үгышье һаа 16 304 хүн энэ хүдэлмэридэ хабаадана. Түрэл районойнгоо нэрэ хүндые хамгаалха зорилготойгоор спортсменүүднай

БҮЛЭ БҮХЭНИИЕ ХАБААДУУЛХА

республиканска болон бусад мүрысөөнүүдтэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, олон дахин түрүү һууринуудые эзэлһэн алдартай. Жэшээлхэдэ, «Сурхарбаан-85» гэһэн һайндэртэ манай командын спортсменүүд илажа, республикын чемпионуудай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна. Харин ГТО-гой мүрысөөнүүдтэ хабаадаһан спортсменүүднай хүдөөгэй түлөөлэгшэдэй дунда хоёрдохи һуури эзэлээ һэн.

Районоймнай футболой гурбан команда, нэрлэбэл, Шэнэ-Бэрээнэй авто-заһабарилгын гол заводой, Онохойн ЛПК-гай болон Шулуутайн ЛПХ-гай команданууд яһала һайн үрэ дүнгүүдые туйладаг байна. Республикын нэрэ хүндые дээрэ үргэжэ ябадаг хүнүүд манай райондо олон. Кемеровэ хотодо үнгэргэгдэһэн хүдөөгэй спортсменүүдэй бүхэсоюзна мүрысөөндэ мүнгэн медальда Нина Андриевская (сана) хүртөө. Тиихэдэ Курганда академик Т. С. Мальцевай тусхай шанда хүртэхын түлөө эмхидхэгдэһэн мүрысөөндэ тэрэ илаа һэн. Тэрэшэлэн гиир үргэгшэдэй команда яһала бэрхэ спортсменүүдһээ бүридэнхэй. Россин мүрысөөндэ хабаадаһан В. Харитоновто мүнгэн шан барюулагдаа һэн. Районой командын гэшүүн С. Титков (хүндэ атлетикэ) зоныч мүрысөөндэ хабаадажа, мастерта кандидат болонхой юм. Онохойн спортсмен Н. Попова һур харбалгаар спортын мастерай нэрэ зэргэдэ хүртэжэ, «Труд» обществын түбэй советэй залуушуулай суглуулагдамал командада оруулагданхай.

Гэбэшье шиидхэгдээгүй асуудалнууд бии. Мүнөө жэлдэ районой стадион барижа дүүргэхээр хараалагданхай. Шэнэ-Бэрээнэй бассейнэй барилга удаарна. Зарим газарта, тодорхойлбол, XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо, Онохойн совхоздо, Хүрбын ОПХ-да спортивна залнууд, стадионууд үгы гэжэ онсолон тэмдэглэхэ шухала.

Республикын хүдөөгэй спортивна наадануудай түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадаха командануудай тодорхоилогдооо. Жэшээлхэдэ, районоймнай футболой команда шалгаржа, түгэсхэлэй нааданда хабаадаха болоо. Районоймнай тренернүүд — Виктор Чикачев (футболоор), Геннадий Бирюков (хоккейгээр), Бадма Жигжитов (боксоор), Пётр Матушкин (санаар) болон бусад залуу спортсменүүдые һурган хүмүүжүүлнэ.

Ю. ВОЕВОДИН,
Загарайн районой физкультурын болон спортын комитедэй түрүүлэгшэ.

Шатар

МАНАЙХИН ТҮРҮҮЛБЭ

Улаан-Үдын 1-дэхи дунда һургуулиин спортын зал соо Ураал, Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй городуудай һургуулиин һурагшадай дунда шатараар «Байгалай толон» гэһэн фестиваль эхилбэ. Тэндэ бүхыдөө 27 команда хабаадалсана. Тэрэ тоодо республикымнай районуудһаа, Улаан-Үдэ хотоһоо 10 команда мүрысөөндэ оролсобо. Дүрбэдэхиеэ үнгэргэгдэжэ байһан энэ фестивальда Челябинскын, Яхадай АССР-эй Хандыга посёлогой, Амарай областиин Шихановск хотын эдир шатаршад анха түрүүшынхиеэ ерэнхэй.

Фестивалиин ээлжээтэ уулзалганууд болобо. Улаан-Үдын 8-дахи ДЮСШ-гай суглуулагдамал командын шатаршад хоёрдохи уулзалгадаа Ангарскын командые 4.5:2,5 гэһэн тоотойгоор шүүбэ. В. Тулохонов, Н. Агафонова, Т. Тугутов, К. Мандреева гэгшэд өөһэдынгөө хюлгэнүүд дээрэ илаа. В. Дашанимаев тэнсээ, Б. Доржиев, В. Ходов гэгшэд партинуудаа алдаа.

Эрхүүгэй областиин Чунскын шатаршадые 6:1 гэһэн тоотойгоор илаад, дүн хамта 16 очкотой боложо, турнирта түрүүлһэн Владивостогой шатаршадтай 8-дахи ДЮСШ-гай команда гурбадахи уулзалгадаа наадаба. Эндэ үнэхөөрөө шанга тэмсэл хюлгэнүүд дээрэ болоо гэжэ тэмдэглэмээр. Манайхин 5:2 гэһэн тоотойгоор илажа, абажа боломоор 28 очкоһоо 21 очко абахадаа, мүрысөөндэ түрүүлэн гараба. Тус тустаа 18 очкотой болоһон Владивостогой, Томскын шатаршад удаадахи һууринуудта гараба. Благовещенскын хүүгэдэй спортын 4-дэхи һургуулиин команда (17,5 очко) дүрбэдэхи һуурида ябана.

Хэдэн уулзалгануудай дүүрэһэн хойно түрүүшын тобшолонуудые хэжэ боломоор саг гараба. Республикын арбаад командануудай дундаһаа Улаан-Үдын хүүгэдэй спортын 8-дахи һургуулиин суглуулагдамал командын гэшүүд һайн наадажа шатарта дуратайшуулые баясуулнэ. Тэдэнэр эрхим бэлэдхэлтэй байһанаа гэршэлнэ. Тиихэдэ зарим эдир шатаршадай дүршэл шадабари ургаа. Жэшээлхэдэ, Аюша Галсанов, Виталий Куриганов, Ваня Тулохонов, Гриша Бадлуев — эдэнэр өөһэд өөһэдынгөө наададаг хюлгэнүүд дээрэ абажа боломоор 4 очкоһоо дүрбыень абаад ябана.

Мүн лэ иимэ дүн туйлаһан шатаршад айлшадаймнай дунда бии. Тусхайлбал, Володя Капитонов (Ангарск), Женя Почарский (Благовещенскын 4-дэхи ДЮСШ), Сережа Адеев (Владивосток), Вася Медведев (Томск), Алеша Прохоров (Эрхүүгэй областиин Чунск), Юля Калилина (Петропавловск-Камчатский).

Тобшолон хэлэхэдэ, «Байгалай толон» фестивальда хабаадагшад гансал командаараа бэшэ, мүн хубиин тоосоогоор өөһэд өөһэдынгөө хюлгэнүүд дээрэ мүрысэнэ. Энэ талаар Улаан-Үдын 8-дахи ДЮСШ-гай эдир шатаршад аха нүхэдэйнгөө найдалые мүнөө дээрээ харюулна.

Л. ГАРМАЕВА,
РСФСР-эй категориин судья.

НЭЭМЭЛ НААДАН

Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай спортын зал соо столой теннисээр «Спартак» бүлгэмэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдэбэ. Нээмэл энэ мүрысөөндэ «Труд», «Урожай», «Локомотив», «Буревестник», «Спартак» бүлгэмүүдэй, хүүгэдэй спортын һургуулиин 37 спортсмен хабаадаба.

Эрэшүүлэй дунда үнгэргэгдэһэн нааданда «Труд» бүлгэмэй гэшүүн Федотов, «Буревестник», «Урожай» бүлгэмүүдһээ Мельников, Прокопьев гэгшэд шалгаржа, түрүүшын гурбан һуури эзэлээ. Эхэнэрнүүд сооһоо «Буревестник», «Спартак» бүлгэмүүдэй түлөөлэгшэд Власова, Намсараева, Пурбуева гурбан түрүүлжэ гараа.

Тэрэшэлэн эрэшүүлэй дунда хоёр хоёрooроо наадагшадай дундаһаа «Буревестнигэй» Мельников — Павлов, «Буревестник», «Урожай» бүлгэмүүдэй Буянов—Прокопьев, «Трудай» Федотов — Кушнарев гэгшэд эрхимлэжэ, түрүүшын гурбан һуури эзэлһэн байба. Эхэнэрнүүд сооһоо Пурбуева — Намсараева гэгшэд түрүү һуури эзэлээ.

А. КОНОНОВ,
мүрысөөнэй ахамад судья.

СОЁЛШОДОЙ СПАРТАКИАДА

Соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой V Спартакиада һаяхан түгэсэбэ.

Нэн түрүүн эхэнэр-ветеранууд 300 метрэй зайда урилдаа. Республиканска типографиин түлөөлэгшэ Л. Биндарова урда жэлнүүдтэ энэ зайда оло дахин илаһан, тамаралгын городской бассейнэй хүдэлмэрилэгшэ Е. С. Алимасоваһаа һайн саг харуулжа, нэгэдэхи һуури эзэлээ. Е. С. Алимасова, Зүүн Сибириин соёлой институдай түлөөлэгшэ Т. Г. Комарова гэгшэд шангай удаадахи һууринуудые хубаалдаһан байна. П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищиһаа Л. Бадмаева, «Буряад үнэн» газетын редакциһаа Д. Доржиева, Б. Гончикова гэгшэд 500 метрэй зайда урилдахадаа, түрүүшын гурбан һууринуудые эзэлээ.

Хорёод ветеран 800 метрэй зайда хаба шадалаа туршаба. Хүгжэмэй училищиин В. Кузнецов, республиканска типографиин хүдэлмэрилэгшэ М. Хамин, тамаралгын бассейнэй түлөөлэгшэ Б. Лубсанов гэгшэд ветерануудай дунда онсо шалгараа.

Урилдаанай дүнгүүдээр 82 очко абаһан Зүүн Сибириин гүрэнэй соёлой институдай команда нэгэдэхи һуури эзэлбэ. Республиканска типографиин, түбэй городской библиотекын урилдагшадай команданууд шангай һууринуудта гараба.

Тиихэдэ энэл үдэр спартакиадын түхэсхэлэй дүнгүүд согсологдоо. П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищиин команда нэгэдэхи һуури эзэлжэ, соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой дамжуулгын кубогта хүртэбэ. Тамаралгын бассейнэй болон Зүүн Сибириин гүрэнэй соёлой институдай команданууд хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые эзэлбэ.

Б. ДАМБАРИНЧИНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: эхэнэрнүүдэй дунда болоһон урилдаанай үедэ.

Ж. ХАЛБАЗЫКОВАЙ фото.

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ ТИРАЖ»

«45-һаа 6-ень тааха» ба «36-һаа 5-ень тааха» «Спортлотонуудай» 1986 оной июниин 8-да үнгэргэгдэһэн 23-дахи тираж.

«45-һаа 6-ень тааха»: 2 — биатлон, 5 — бүхэ барилдаан, 15—байдарка ба каноэгээр һэлюурдэлгэ, 18—хүнгэн атлетикэ, 28—мэргэн буудалга, 40—городки.

«36-һаа 5-ень тааха»: 6 — дзюдогоор барилдаан, 9—велоспорт, шоссе, 11—волейбол, 17—конькигаар урилдалгын спорт, 23—санаар һүрэлгэ ба хоёр зүйлэй мүрысөөн.

(ТАСС).

ЛЕОНДО УУЛЗАТАРАА

ИРАПУАТО. (ТАСС). Дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөнэй эхин шатада табиһан зорилгоёо бэелүүлээбди гэжэ СССР-эй суглуулагдамал командын ахамад тренер В. Лобановский ТАСС-ай корреспондентнүүдтэ мэдүүлбэ. Гурбадахи бүлэгэй һүүлшын нааданда манай командын Канадын футболистнуудые 2:0 тоотойгоор илаһанай һүүлээр, энэ хөөрэлдөөн болоһон байгаа. Франциин, Венгриин болон Канадын суглуулагдамал командануудые ахижа, түрүү һуури эзэлээд, июниин 15-да түгэсхэлэй мүрысөөнэй наймаҥай нэгэ хубида Ирапуато хотоһоо 70 километрэй газарта оршодог Леондо наадахые түсэблөө һэмди. Энэ нааданда уулзаха командамнай средада тодорхо юм. Ямар командын байха байһаниинь бидэнэртэ тиимэшье шухала бэшэ, ушарынь гэхэдэ, ямаршье суглуулагдамал командые илажа гарахые оролдохобди.

Канадынхидтай уулзалгамнай хүнгэхэн байгаа гэхын аргагүй. Үндэр дээдэ газарта аяма халуунда наадаха гээшэ хүшэр хүндэ гэжэ ойлгоһон дээрэһээ Лобановский манай командын бэрхэ наадагшадые амаруулжа, дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө энэ мүрысөөндэ үшөө наадажа үрдеэгүй байһан футболистнуудые талмай дээрэ гаргахые шиидэһэн байгаа. Урда тээхи хоёр нааданда хабаадаһан футболистнууд сооһоо имагтал Кузнецов болон Алейников үлөөгдэһэн юм. Эгээл тиимэһээ Чанов, Баль, Кузнецов, Бубнов, Морозов, Литовченко, Алейников, Евтушенко, Протасов, Родионов болон Блохин манай командын бүридэлдэ оруулагдаба.

Нааданай эхиндэ командымнай гэшүүд удаахан саг соо үгэеэ ойлголсожо ядаһан байгаа гэжэ Бубнов мүрысөөнэй дүүрэһэнэй һүүлээр хөөрөө һэн. Бидэ зүрхэ сэдьхэлээ ехээр хүдэлгэбэбди. Юуб гэбэл, олонхидто энэнь Мексикэдэ үнгэргэгдэжэ байһан дэлхэйн чемпионадта түрүүшын нааданиинь болоһон байгаа. Командын бүридэл имагтал нааданай эхилхэһээ гурбан час урид нэрлэгдээ һэн. Аадарай орохын урда тээхидэл, бүгшэм халуун байба. Иимэ эрхэ байдалда наадаха гээшэ хүшэр бэрхэшээлтэй. Энэ мүрысөөндэ би дүрбэн килограмм шэгнүүрээ гээгээб. Имагтал хоёрдохи таймай эхиндэ манай команда һэгээ ороһон юумэдэл, урдынхидал мэтэ эдэбхитэй һайнаар наадаба. Түрүүлэн Беланов, удаань Заваров гэгшэдэй талмай дээрэ гарахадань, эли бодо булюу байдалтай болобобди. Тэдэнэй дүй дүршэл командымнай нааданда шухала байгаа.

Беланов—Протасовые, Заваров Блохиниие һэлгэһэн байгаа гэжэ һануулалтай. Энэнь зүб шиидхэбэри болоно. Илангаяа Беланов эршэмтэй һайнаар наадаба. Тэрэнэй талмай дээрэ гарамсаар, канадынхидай сахын дэргэдэ орёо хүшэр байдал тохёолдуулагдаа һэн. Удаань тэрэ бүмбэгэ абаад, талмайн захаар урагшаа гаража, сахын урдуур үдьхэлжэрхихэдэнь, Блохин тодожо абаад, түрүүшын бүмбэгэ сохижо оруулһан байгаа.

Талмайн захаар наадахадаа Белановай бэрхэ байһыень хараада абажа, би урагшаа дабшаа һэм гэжэ Блохин хөөрэнэ. Эгээл эндэ хамгаалагшаһаа халта таһаржа, ворота руу сохилто хэбэб. Бүмбэгэ сохижо оруулһандаа баяртайб. Сэхыень хэлэхэдэ, эндэ урагшагүйдэбэб. Бүмбэгэ үдьхэлһэнэймни һүүлхэнээр канадынхидай нэгэн воротагай талмай дээрэ намайе унагаажархёо. Тиихэдэнь хүлни ехээр үбдэбэ — хабарaймни гэмэлтэлгэ үшөө һайнаар эдэгээгүй хэбэртэй. Саашадаа мүрысөөнүүдтэ үшөө наадажа шадаха байһанаа мэдэнэгүйб. Наадаха гү, али үгы байһыемни манай врач сэгнэнэ бэзэ.

Белановтал адли, Заваров мүн лэ найдамтай һайнаар наадаа гэжэ тэмдэглэлтэй. Тэрэ талмай дээрэ орёо хурса наада эмхидхэжэ шададаг хүн юм. Имагтал тэрэнэй хүсэлэл оролдолгонуудай ашаар СССР-эй суглуулагдамал команда нүгөөдынгөө сахын дэргэдэ хэдэн орёо байдал тохёолдуулба. Уданшьегүй Белановһаа мэргэн тоти дамжуулга абахадаа, Заваров нааданай тоое нэмээһэн байгаа.

Мүрысөөнэй түрүүшын шатые амжалтатайгаар гаталһандаа сэдьхэлээ хананхайб гэжэ Лобановский хэлэнэ. Эндэ, Мексикын футболой талмайнууд дээрэ, имагтал һайнаар наадахые хүсөө һэмди. Юрэдөөл, мэргэжэлтэдэй, нютагай хэблэлэй һанамжануудай ёһоор, яһала эдэбхитэй һайнаар наадаа хэбэртэйбди. Ушарынь гэхэдэ, дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөнэй урда тээ гадаадын оронуудай нэгэшье хэблэл манай командые түрүүшүүлэй тоодо дурдаагүй һэн. Мүнөө һанал бодолынь хубилаа. Эгээл тиимэһээ бидэ энэ нэрэ хүндэеэ гамтай наринаар сахижа ябахые оролдохобди. Леондо үнгэргэгдэхэ уулзалгадаа Ирапуато хотодо һорилго бэлэдхэлээ үргэлжэлүүлхэбди. Эндэ һорилго хэхэ эрхэ байдалынь таарамжатай һайн.

...Манай спортсменүүдые һуулгаһан автобусой нааданай һүүлээр отельдээ бусажа ерэхэдэнь, совет суглуулагдамал командын тала баригшад хүлеэжэ байба.

НААДАНАЙ ТОО—2:0

Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зоноһоо СССР-эй «А» классай хоёрдохи бүлэгтэ наададаг футболистнуудай дунда зургаадахи уулзалга үнгэргэгдэбэ. Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ «Сэлэнгын» футболистнуудтай Комсомольск-на-Амуре хотын «Амур» команда наадаба. Айлшаар ерэгшэд мүнөөдөө дүрбэн уулзалгаһаа гурбан очкотой, мүрысөөнэй таблицада һүүлшын һууринуудай нэгые эзэлнэ.

Нааданай түрүүшын хахадта хоёр командын футболистнууд тоо нээхэ эрмэлзэлтэйгээр бэе бэеынгээ тала руу хэдэ хэдэн добтолгонуудые хэнэ. Эндэ айлшадай футболистнууд Юрий Бабенко, Александр Харасахал, Анатолий Чеканов, Александр Волков гэгшэд һайн бэлэдхэлтэй, хурдан солбоншье байһанаа харуулаа. Эдэнэр талмайн алишье талада бии болоходоо «Сэлэнгын» хамгаалагшадые яһала мэгдэхээнэ. Тиигэбэшье һаа, нааданай түрүүшын хахадта алишье командын футболистнууд тоо нээжэ үрдингүй, амаралтада гарана.

Хоёрдохи хахадта «Сэлэнгын» футболистнууд добтолгоёо улам гуримтай, эдэбхитэй болгожо, айлшадайнгаа воротагай дэргэдэ аюултай байдал тохёолдуулна. Футболистнууд Сергей Иванов, Владимир Атутов, Олег Соболев гэгшэд бүмбэгэ абамсаараа урагшаал шуумайлдан гарана. Нэгэ тиимэ добтолгын болоходо, мэгдэһэн айлшадай хамгаалагшад ворота руугаа углууһаа бүмбэгэ сохюулха болоно. Энэ бүмбэгэ Юрий Кокорин эршэтэйгээр сохижорхибо. Владислав Атутов шангаар сохигдоһон бүмбэгэ үрдижэ толгойгоороо залахадаа, ворота руу оруулжархёо ха юм.

Түрүүшын бүмбэгын удаа улаан-үдынхид добтолгоёо бүри эршэтэй болгожо, талмайн алишье захаар урагшаа гарана. Нааданай дүүрэтэр «Сэлэнгын» футболистнууд үшөө нэгэ бүмбэгэ айлшадай ворота руу сохижо оруулаа. Уулзалгын тоо 2:0. Айлшадай футболистнууд, илангаяа Юрий Бабенко харюугай бүмбэгэ сохижо оруулха һэдэлгэ хэдэн удаа гаргана. Тэрэ манай вратарь Юрий Бельмасовай урдаһаа хоёр удаа гаража ерэбэшье, бүмбэгэеэ сохижо үрдеэгүй.

Т. БАДМАИН.

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД:
ИНДЕКС 670000

УЛАН-УДЭ, КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор — 2-50-96, приемная — 2-54-54, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-34-05, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, 2-57-63, информации — 2-60-91, переводов — 2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-33-61, выпускающие — 2-35-95 отдел объявлений — 2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ ул. Ленина 35. Н-02437. Заказ № 136. Индекс 04609